Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς κάνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ὴν Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 28 Ἰουνίου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 30*

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΚΥΡΙΕΥΣΑΝ ΤΟ ΦΩΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ὁ Δαγγὲρ γεννήθηκε στὸ Κορμέϊγ στὰ 1787. Πολὺ νέος ἀκόμη, ἔγινε (θὰ τὸ πιστέψετε;) σαλτιμπάγκος κι' ἦταν ἄφθαστος στὰ «ἐπικίνδυνα πηδήματα» καὶ στὸ χορὸ πάνω στὸ σχοινί. Ὡστόσο, ὅταν εἶχε καιρό, σχεδίαζε καὶ ζωγράφιζε τὰ τοπεῖα, ποὺ εἶχε ἰδεῖ στὰ διάφορα ταξίδια του. Εἶχε πολὺ ἀνεπτυγμένη τὴ λεγόμενη «ὀπτικὴ μνήμη». Ἀργότερα ἔγινε σκηνογράφος, κι' ἡ ἐργασία του προκάλεσε τὸ θαυμασμὸ καὶ τελειοποίησε πολὺ τὴν τέχνη τῆς σκηνοθεσίας. Ἀλλ' αὐτὸ ποὺ θὰ ἰδῆτε τώρα, εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο.

Μόλις μπῆκαν, ἀντίκρυσαν ἕνα μεγάλο πανί, μὲ ζωηρὰ καὶ φρέσκα χρώματα, ποὺ ἔδιναν τὴν ἐντύπωση ἑνὸς πραγματικοῦ τοπείου.

— Πόσο εἶναι φυσικό! εἶπε ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ νέους, μαθητὴς τοῦ Δαγγὲρ, στὸ φίλο του. Μερικοὶ θεατὲς ρίχνουν σφαιρίτσες ἀπὸ ψωμὶ πάνω στὸ πανί, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦν πὼς δὲ βρίσκονται σὲ ἀδειανὸ διάστημα.

— Εἶμαι γεμᾶτος θαυμασμό, εἶπε ὁ ἄλλος, καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὲ παρουσιάσεις στὸ δάσκαλό σου, νὰ ἐργασθῶ κι' ἐγὼ κοντά του... Μὰ τ' εἶναι πάλι αὐτό;

Ἡ εἰκόνα σκοτείνιασε μονομιᾶς καὶ ἀμέσως παρουσιάστηκε ὁ Ἅγιος Πέτρος τῆς Ρώμης, ὕστερα ἡ Γέφυρα τῶν Στεναγμῶν τῆς Βενετίας, κι' ὕστερα μιὰ ἄποψη τοῦ κάμπου τῆς Ρώμης.

— Μὰ ποιὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τοῦ κ. Δαγγὲρ; ρώτησε ὁ ἐπαρχιώτης.

— Ἄ, ὁ δάσκαλός μου ἔχει πολλὰ μυστικὰ καὶ τὰ φυλάει ὅλα μὲ προσοχή. Ἀλλὰ κάποτε θὰ μᾶς φωτίσει κι' ἐμᾶς.

Δ'.

Γιὰ τὸν ὀπτικὸ Σεβαλιὲ δὲν ἦταν μυστικό, ὅτι ὁ Δαγγὲρ βασανιζόταν γυρεύοντας τρόπο νὰ κάμει μόνιμες τὶς εἰκόνες τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου. Τὸν βρῆκε λοιπὸν καὶ τοῦδωσε τὸ φάρμακο, ποὺ τοῦ εἶχε ἀφίσει ὁ ἄγνωστος φοιτητής. Ἀλλὰ ὁ Σεβαλιὲ τὄχε ἀφίσει στὸ φῶς κι' εἶχε χαλάσει, κι' ἔτσι οὔτε ὁ Δαγγὲρ μπόρεσε νὰ τὸ χρησιμοποιήσει.

Μιὰ μέρα ὅμως, κατὰ τὸ 1825, μπαίνει ὁ Δαγγὲρ στὸ κατάστημα τοῦ Σεβαλιὲ καὶ φωνάζει μ' ἐνθουσιασμό: — Εὕρηκα! Ἔπιασα τὶς εἰκόνες τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου! Αἰχμαλώτισα τὸ φῶς!

Ἀλλὰ οὔτε τὶς εἰκόνες ἤθελε νὰ δείξει, οὔτε τὴν ἀνακάλυψή του νὰ ἐξηγήσει.

— Πολλοὶ ὡς τώρα τὸ εἶπαν αὐτό! τοῦ ἀπάντησε μιὰ μέρα κι' ὁ Σεβαλιέ. Τώρα τελευταῖα, ἕνας ἀπόστρατος συνταγματάρχης, ὁ κ. Νιέψ, ἀγόρασε ἕνα σκοτεινὸ θάλαμο, γιὰ νὰ ἑτοιμάσει, λέει, εἰκόνες ποὺ διαρκοῦν... Νὰ μάλιστα κι' ἡ διεύθυνσή του.

Ὁ Δαγγὲρ διάβασε τὴν κάρτα μὲ τὴ διεύθυνση καὶ σήκωσε τοὺς ὤμους ἀδιάφορα. Ὡστόσο σὲ λίγες μέρες, στὶς 25 Ἰανουαρίου 1826, ἔγραψε στὸν κ. Νιέψ καὶ τὸν πληροφοροῦσε ὅτι «κι' οἱ δυό τους κυνηγοῦσαν τὸν ἴδιο λαγὸ κι' ὅτι θὰ ἦταν εὐτυχὴς νὰ πληροφορηθεῖ γιὰ τὴν ἐφεύρεσή του».

— Προσοχή! εἶπε ὁ Νικηφόρος Νιέψ, ὅταν ἔλαβε τὸ γράμμα. Θέλουν νὰ μὲ ψαρέψουν μὲ τρόπο.

Κι' ἔστειλε μιὰ ἀπάντηση τόσο ἐπιφυλακτική, ὥστε ὁ Δαγγὲρ θύμωσε καὶ δὲν ξανάγραψε. Ὡστόσο στὰ 1827 ἔχασε τὴν ὑπομονή του κι' ἔστειλε νέο γράμμα, καὶ σ' αὐτὸ ὁ Νιέψ ἀπάντησε μὲ τ' ἀκόλουθα λόγια:

«Τέσσερις μῆνες τώρα, ὁ καιρὸς δὲν μ' ἀφίνει νὰ ἐργασθῶ. Ἐτελειοποίησα ἀρκετὰ τὰ πειράματά μου γιὰ τὴν ἀποτύπωση τῶν εἰκόνων σὲ μέταλλο. Ἀλλὰ τ' ἀποτελέσματα εἶναι ἀσήμαντα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν περιέργειά σας. Εὔχομαι ὅμως νὰ ἐπιτύχετε στὶς δικές σας προσπάθειες, ποὺ τείνουν σὲ σκοπὸ ἀρκετὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν δικό μου.»

— Πολλὴ εὐγένεια, ἀλλὰ καμμιὰ πληροφορία, ψιθύρισε ὁ Δαγγὲρ, ὅταν διάβασε τὸ γράμμα.

Ἔπιασε τότε κι' ἔστειλε στὸν ἐπιφυλακτικὸ ἐπαρχιώτη, γιὰ φιλικὸ δῶρο, ἕνα σχέδιο καμωμένο μὲ σέπια καὶ τελειωμένο μ' ἕνα ἀπὸ τὰ χημικὰ μέσα, ποὺ χρησιμοποιοῦσε γιὰ ν' ἀποτυπώνει τὶς φωτεινὲς εἰκόνες. Ἄραγε ἡ εὐγένεια δὲν θ' ἀνάγκαζε τὸν Νιέψ νὰ τοῦ στεῖλει κι' αὐτὸς ἕνα μικρὸ δεῖγμα, ποὺ θὰ φανέρωνε τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας του;

Ἀληθινά, ὁ Νιέψ ἔστειλε κι' αὐτὸς ἕνα μικρὸ δῶρο: μιὰ πλάκα ἀπὸ κασσίτερο, ποὺ παρίσταν τὴν «Ἁγία Οἰκογένεια», τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Ραφαήλ. Τὰ πιὸ φωτεινὰ μέρη τῆς εἰκόνας ἦταν σκαμ-

«Γιὰ νὰ βρῇ θέση σ' ἕνα λεωφορεῖο...» (Σελ. 350, στ. α'.)

μένα μὲ ὀξύ, ἀλλ' ὁ Νιὲψ φρόντισε νὰ πλύνει καλὰ κάθε ἴχνος ἀπὸ τὶς χημικὲς του οὐσίες, ποὺ μποροῦσε νὰ ὁδηγήσῃ τὸν Δαγγέρ.

Ὁ τελευταῖος ἔσπαζε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ καταλάβει, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Ἡ τύχη ὅμως ἔβαλε κι' ἐδῶ τὸ χέρι της. Σὲ λίγον καιρό, ὁ Νικηφόρος ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἀγγλία, νὰ βρεῖ τὸν ἀδελφό του Κλαύδιο, ποὺ ἀγωνιζόταν τοῦ κάκου νὰ ἐπιβάλει τὴν ἀτμομηχανή του. Σταμάτησε στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ βρεῖ θέση σ' ἕνα λευφορεῖο ποὺ πήγαινε στὸ Καλαί, κι' ἀποφάσισε νὰ γνωριστεῖ μὲ τὸν Δαγγέρ.

Τί γρήγορα ποὺ συνδέονται δυὸ τίμιοι ἄνθρωποι, ὅταν βρεθοῦν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον! Ὁ Νιὲψ ἐκφράζεται μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὸ Διόραμα, κι' ὁ ζωγράφος Δαγγὲρ βεβαιώνει ὅτι ὁ φίλος του ἔχει κάμει μιὰ μεγάλη ἀνακάλυψη, νὰ φτιάνει δηλαδὴ «κλισὲ» πάνω σὲ μέταλλα, ἐνῶ αὐτὸς δὲν ἔκαμε τίποτ' ἄλλο, παρὰ ν' ἀνακαλύψει μιὰ οὐσία, ποὺ ἐπηρεάζεται γρήγορα ἀπὸ τὸ φῶς. Χωρὶς δισταγμὸ μάλιστα φανερώνει στὸν συναγωνιστή του τὴν οὐσία αὐτή, ποὺ ἦταν τὸ «θειοῦχον βάριον», τὸ καλούμενο τότε «πέτρα τῆς Βολωνίας».

Ὅταν γύρισε ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, ὁ Νικηφόρος Νιέψ, συναντήθηκε πάλι μὲ τὸν ζωγράφο Δαγγέρ, ἡ ἀλληλογραφία τους ἐξακολούθησε πυκνή, καὶ τέλος στὶς 14 Δεκεμβρίου 1829, ὁ ζωγράφος πηγαίνει στὸ Σαλόν, ὅπου οἱ δυὸ ἐφευρέτες ὑπόγραψαν ἕνα ἀξιομνημόνευτο συμφωνητικό.

Τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ ἔγγραφο ὁρίζει ὅτι ὁ Δαγγὲρ ὑπόσχεται νὰ κρατήσει μυστικὲς τὶς ἀνακοινώσεις τοῦ Νιὲψ καὶ νὰ συνεισφέρῃ τὶς ἐπιστημονικές του γνώσεις καὶ τὸν τελειοποιημένο του σκοτεινὸ θάλαμο, ἐνῶ ὁ Νιὲψ μεταβιβάζει τὸ μυστικό του στὴν ἑταιρία «Νιὲψ-Δαγγέρ»

— Καὶ τώρα, ἰδοὺ ἡ μέθοδός μας, εἶπε ὁ Νιέψ, ἀφοῦ ὑπόγραψαν τὸ χαρτί.

Χρειάστηκαν πολλὲς ὧρες γιὰ ν' ἀναλύσῃ ὁ Νιὲψ τὴν ἐφεύρεσή του στὸ σύντροφό του. Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρό, χωρίστηκαν πάλι κι' ὁ Δαγγὲρ γύρισε στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ συνεχίσει τὰ πειράματά του. Ὁ σκοπός τους ἦταν νὰ βροῦν ἕνα μέσο νὰ τυπώνουν πολλὰ ἀντίτυπα ἀπὸ τὶς εἰκόνες, ποὺ σχηματίζονταν στὸ σκοτεινὸ θάλαμο.

Μιὰ μέρα, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1831, ὁ Δαγγὲρ ἄφισε πάνω στὸ γραφεῖο του μιὰ πλάκα, περασμένη μὲ τὴ χημικὴ οὐσία τοῦ Νιέψ, κι' ἀπάνω σ' αὐτὴ ξέχασε ἕνα ἀσημένιο κουταλάκι. Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ γύρισε, εἶδε ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ κουταλιοῦ ἦταν ἀποτυπωμένο πάνω στὴν πλάκα.

— Περίεργο! εἶπε ὁ Δαγγέρ. Ἡ τύχη ἔρχεται νὰ μᾶς βοηθήσει!

Ἔγραψε ἀμέσως στὸ σύντροφό του τὴν παρατήρηση αὐτή, ἀλλ' ὁ Νικηφόρος Νιὲψ δὲν ἦταν ἐξαίρετος χημικὸς καὶ τὰ πειράματά του δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα. Ἦταν τότε ἑβδομήντα χρονῶν κι' ὁ θάνατος τὸν πῆρε ξαφνικὰ μὲ μιὰ ἐγκεφαλικὴ συμφόρηση, τὸν καιρὸ ἀκριβῶς ποὺ ὁ ζωγράφος Δαγγὲρ τελειοποιοῦσε τὴν ἐφεύρεσή.

Στὰ 1835, ὅλα πιὰ εἶχαν τελειώσει. Ὁ Δαγγὲρ εἶχε κατορθώσει νὰ κάμει μόνιμες τὶς εἰκόνες, βουτώντας τὴν πλάκα σὲ διάλυση χημική, ποὺ τὴν εἶχε ἀνακαλύψει ὁ ἴδιος. Τότε εἶπε στὸν Ἰσίδωρο Νιέψ:

— Χωρὶς νὰ παραγνωρίζω τὰ δικαιώματά σας στὴν ἀνακάλυψη τοῦ ἀλησμόνητου πατέρα σας, ἐπιθυμῶ νὰ μετονομάσω τὴν «ἡλιογραφία» σὲ «Δαγγεροτυπία».

Ἀκόμα καὶ στοὺς μεγαλοφυεῖς, βλέπετε, ὑπάρχει ἡ ματαιοδοξία. Ὡστόσο οἱ ἑπόμενες γενεὲς ἔλυσαν τὴ διαφορὰ κι' ὀνόμασαν τὴν ἐφεύρεση ἁπλούστατα «φωτογραφία».

Στὰ 1839, ὁ μεγάλος μαθηματικὸς Ἀραγὼ ἔκαμε στὴν Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τὴν ἀνακοίνωση τῆς νέας ἐφεύρεσης, κι' οἱ συναιταῖροι τὴν παραχώρησαν στὸ Γαλλικὸ Κράτος, ποὺ γι' ἀντάλλαγμα ἔδωσε σύνταξη ἰσόβια στὸν Δαγγὲρ καὶ στὸν Ἰσίδωρο Νιέψ.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΝΤΡΙΝΕ

Σὰν ξαφνικὴ κι' ἀναπάντεχη λάμψη, ἔτσι ἀνάβλυσε κι' ἡ θύμησή της μέσ' τὸ νοῦ μου. Καὶ τὴ θυμήθηκα. Ἦταν μιὰ ἀρμενοπούλα ποὺ ἦρθε στὴ γειτονιὰ καὶ στὸ σχολειό μας. Γενήκαμε συμμαθήτριες καὶ φίλες. Εἶχε φέρει ἀπὸ τὴ Σμύρνη δυὸ θαυμάσια σχοινάκια μὲ ξύλινα χέρια ποὺ μὲ γαργάλιζαν. Τῆς εἶχα τάξει δυὸ μεγάλους ἀγγέλους ποὺ εἶχα, εἴκοσι ἄλλες ζωγραφιὲς κι' ὅλες τὶς μεταχειρισμένες πέννες μου, γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ τὸ ἕνα· μὰ ἄδικα. Ἦταν τσιγκούνα φοβερή.

Κι' ὅμως ἔγινε δικό μου. Μιὰ μέρα πηδούσαμε μαζί. Εἶχα φέρει ἐγὼ ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἕνα κοινὸ σχοινάκι.

—Κάνουμε τὰ καλογεράκια; μοῦ λέει.

Δέχτηκα. Πηδούσαμε σκύβοντας συγχρόνως κι' ἀνασηκωνόμαστε μαζί. Κάποια στιγμὴ μοῦδωκε ἕνα χτύπημα γερὸ στὴ μύτη, ποὺ ἄρχισε νὰ τρέχῃ σὰ βρύση. Αὐτὴ τάχασε σὰν εἶδε τὰ αἵματα. Μ' ἅρπαξε εὐθὺς ἀπὸ τὸ χέρι—δὲν εἶχα δύναμη νὰ ντιστεθῶ— καὶ μὲ πῆγε σπίτι της. Ἡ μαμμά της, ἡ μεγάλη της ἀδελφὴ κι' ὁ Γκαμπριὲλ ὁ ἀδελφός της κουβαλοῦσαν μαντήλια ποὺ γινόταν εὐθὺς κατακόκκινα. Ὅλα τὰ γιατροσόφια τους τὰ ἐξάντλησαν. Μοῦδεσαν μιὰ πενταρα σφιχτὰ στὸ κούτελο, μοῦ μούσκεψαν τὰ μαλλιά, μοῦ τραβοῦσαν μιὰ τούφα, μοῦ ἀνύψωναν τὰ χέρια. Κόπος χαμένος. Μονάχα ὅταν κατέφθασε ὁ μικρὸς ἀδερφός, ὁ Τελεμάκ, κάτι ἔκαμε: Τοὺς συμβούλεψε νὰ μοῦ φράξουν τὴ μύτη μὲ βαμβάκι καὶ νὰ μοῦ κρατᾶν τὸ κεφάλι γερμένο πίσω. Ἔτσι ἡ αἱμορραγία σταμάτησε. Μὰ ἤμουν κουρέλι. Χλωμή, βρεμένη, ἐλεεινή.

— Ντὲν τὸ πῆς στὸ μαμμά σου, κρυσό μου, ἔ; μοῦ εἶπε ἡ κυρία Νεβή.

Ἡ Ἀντρινὲ ἔσκυψε καὶ τῆς εἶπε κάτι στ' αὐτί. Ἡ κυρία Νεβὴ κούνησε τὸ κεφάλι. Ἡ Ἀντρινὲ μπῆκε στὸ σπίτι καὶ ξαναγύρισε μὲ τὸ περίφημο σκοινάκι τ' ὁλοκαίνουργο στὸ χέρι. Μοῦ τὸδωσε.

— Πάρ'το, στὸ χαρίζω.

— Πόσες ζωγραφιὲς θέλεις;

— Καμμιά. Σοῦ τὸ κάνω δῶρο.

Τὴν κοίταξα δύσπιστα κι' ὕστερα τὴ μαμμά της.

— Πάρ'το, παιδί μου, βεβαίωσε. Μὰ ντὲν τὸ πῆς στὸ μαμμά σου.

***

Στὸ σχολειὸ ἡ Ἀντρινὲ γραφόταν Ἀνδρονίκη. Κι' ἔτσι τὴ φώναζαν ὅλοι.

Στὸ διάλειμμα πηγαίναμε σὲ χωριστὲς παρέες. Αὐτὴ μπροστά, ἐγὼ μὲ τὴ δική μου πίσω. Μοῦρθε στὸ νοῦ νὰ ξαφνίσω τὶς συμμαθήτριές μου. Καὶ φώναξα:

—Ἀντρινέ!

Τὰ κορίτσια κοίταζαν κατάπληκτα πότε μένα, πότε τὴν Ἀντρινὲ ποὺ εἶχε γυρίσει. Τὴ ρωτοῦσαν:

— Πῶς; Ἀντρινὲ σὲ λένε; Γιατὶ γράφεσαι Ἀνδρονίκη;

— Ἔτσι εἶναι τὸ ἑλληνικό μου. Καὶ τὴν ἀδελφή μου τὴν Ἑρμιόνη τὴ φωνάζουμε Ἑρμές, τὸ Γαβριὴλ Γκαμπριὲλ καὶ Τελεμὰκ τὸν Τηλέμαχο...

— Ἀντρινέ, Ἑρμές, Τελεμὰκ καὶ Γκαμπριέλ. Τὰ λέμε καλά;

Κι' ὅλες μαζὶ ἄρχισαν νὰ λένε τραγουδιστὰ τὰ τέσσερα ὀνόματα ὥσπου χτύπησε ὁ «κώδων».

Στὴ γειτονιά μας, σὲ μιὰ παράγκα, καθόταν κι' ἡ Μπέλλα, ἄλλη συμμαθήτριά μας.

Αὐτὴ μᾶς ζήλευε φοβερὰ καὶ κάθε τόσο μᾶς ἔκανε νὰ μαλώνουμε γιὰ νὰ γελᾶ καὶ νὰ χαίρεται. Μιὰ μέρα καθόμαστε στὴν αὐλή μας καὶ παίζαμε ἕνα παιχνίδι ποὺ ἔχω ξεχάσει. Πάνω σ' αὐτὸ τσακώθηκαν ἡ Μπέλα μὲ τὴν Ἀντρινέ.

— Παλιαρμένισσα, παῦρθες ἐδῶ γιὰ νὰ ξεψωριάσῃς, φώναζε ἡ Μπέλλα.

— Συχαμένη, ζηλιάρα, κακιά.

—Ἡ μαμμά σου ποὺ εἶναι σὰ βαρέλα!

— Κι' ἡ δικιά σου ποὺ εἶναι σὰν τσίρος!..

Τσακώθηκαν γερά. Τὶς χωρίσαμε, μὰ ἔφαγα μιὰ γκρατσουνιὰ ἄδικα. Τὸ χέρι μου μάτωσε. Ἡ Μπέλλα δὲν ἄφισε τὴν εὐκαιρία.

— Τὴ βλέπεις τὴν ἀγριόγατα; Ξέρεις τί κακιὰ ποὺ εἶναι; Ἔλα νὰ σοῦ πῶ τί εἶπε γιὰ σένα.

Μοῦ ἀράδιασε χίλιες κατηγόριες. Ἀναφα.

— Ξέρεις τί νὰ κάνουμε; Νὰ τῆς γράψουμε ἕνα γράμμα καὶ νὰ τὴ στολίσουμε.

Συμφώνησα.. Κι' ἀραδιάσαμε στὸ γράμμα ὅσες ἀρλούμπες μᾶς ἤρθαν στὸ νοῦ. Δὲν ξεχάσαμε νὰ τῆς σημειώσουμε πῶς ἦταν παλιοαρμένισσα αἱρετική, ποὺ πήγαινε στὴν ἐκκλησιὰ μόνο τὸ μεγάλο Σάββατο. Γιὰ ὅλους βρήκαμε ἐπίθετα ... κολακευτικά. Γιὰ τὸ μπαμπά της ποὺ ἦταν ψηλὸς καὶ ἴσιος σὰν τηλεγραφόξυλο, γιὰ τὴ μαμμά της τὴ χοντροβαρέλα, τὴν Ἑρμὲς ποὺ κλεινόταν στὸ σπίτι καὶ μᾶς ἔκανε τὸν Ἅγιο Ὀνούφριο, γιὰ τὸν Τελεμὰκ τὸν παλιοθεατρίνο ποὺ μᾶς ἔπαιζε τὸ καραγκιόζη στὴ σοφίτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ μᾶς ἔπαιρνε τοὺς παράδες μας. Αὐτὴ τὴν ἴδια τὴ γράψαμε «μπόγο μπαγιάτικο».

Τὴν ἄλλη μέρα στείλαμε τὸ γράμμα. Τὸ ἴδιο βράδυ ἡ ἀδερφὴ τῆς Μπέλλας πέθαινε ξαφνικὰ καὶ δὲ βρεθήκαμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ κατόρθωμά μας. Ψιθύριζαν τἄλλα παιδιὰ πῶς ὁ Τελεμάκ, ποὺ διάβασε τὸ γράμμα, θύμωσε φοβερὰ καὶ θὰ τὸ πήγαινε στὴ δασκάλα. Μὰ δὲν τὸ πολυπίστεψα.

***

Καὶ ὅμως! Πήγαινα στὸ σχολειὸ καμαρωτὴ κι' εὔθυμη. Εἶχα ξεχάσει καὶ τὴ θυμωμένη Ἀντρινέ, καὶ τὸν Τελεμὰκ ποὺ φοβέριζε καὶ τὴ Μπέλλα ποὺ ἔκλαιγε ἀκόμα. Στὴν αὐλὴ καθόταν ἡ δασκάλα μας μονάχη στὸν ἥλιο. Τάχασα, μὰ προσπάθησα νὰ φανῶ φύχραιμη. Ἤλπιζα πῶς τὸ γράμμα δὲν εἶχε ἴσως δοθεῖ... Μάταιη ἐλπίδα!

— Ἔλα νὰ σοῦ πῶ! μοῦ φώναξε ἡ δασκάλα ἀφοῦ ἀπάντησε στὴ χαιρετούρα μου. Τί ἦταν αὐτὸ τὸ ἐλεεινὸ γράμμα ποὺ στείλατε στὴ συμμαθήτριά σας; Τὶ ἐπίθετα χυδαῖα! Ἐσὺ τὄγραψες; Λέγε.

— Μάλιστα, ἐγώ! Ἡ Μπέλλα ὅμως μοῦ τἄλεγε.

— Χμ! Ἡ Μπέλλα! Ἂς μὴν ἦταν τὸ πένθος της καὶ θὰ τῆ διόρθωνα ἐγώ. Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ γράφετε τὸ κορίτσι «μπόγο μπαγιάτικο»!

Μοῦ φάνηκε πῶς τὴν ἔπαιρναν τὰ γέλια. Πῆρα θάρρος καὶ σήκωσα τὸ κεφάλι ποὺ εἶχα χαμηλωμένο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς μπόρας. Αὐτὸ θὰ ἦταν μήπως ὅλη ἡ τιμωρία; Μὰ ἡ δασκάλα ἐξακολούθησε:

— Θὰ μείνῃς μέσα καὶ θὰ μοῦ κλείνῃς τρεῖς φορές: ἡ ἀμελὴς καὶ ἄτακτος μαθήτρια. Καὶ τὶς γραμμὲς ἴσιες...

Ἔκλεινα ὀνόματα καὶ ρήματα ἀλάνθαστα, μιὰ γραμμὴ ὅμως ἴσια δὲν μποροῦσα νὰ τραβήξω. Ὡστόσο πῆγα καὶ κάθησα.

— Κάτι μοῦκαμε, νομίζει, τὸ παλιοκόριτσο! (αὐτὴ τὴ λέξη πρωτομαθαίναμε ἀπὸ τὶς μεγάλες στὸ σχολειό), σκεπτόμουν, ἐνῶ ἔγραφα. Μὰ θὰ τῆς δείξω ἐγώ! Δὲ θὰ ξαναπαίξω μαζί της.

Μιὰ γραμμὴ στραβή. Σκίζεται τὸ φύλλο. Φούρκισα.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ τὸν παλιο-Τελεμάκ, νὰ κάνῃ ὅ,τι λέει! Δὲ θὰ ξαναπάω πιὰ ποτὲ στὸν Καραγκιόζη του κι' ἄς μὲ παρακαλεῖ ὅσο θέλει...

Ὕστερ' ἀπὸ μεγάλη ἀγανάκτηση καὶ θυσία πολλῶν φύλλων, τελείωσα τὴν τιμωρία. Σχόλασα, ἔφυγα, κι' ἀμέσως βρέθηκα στὸ δρόμο. Ἐρημιὰ ὅμως! Κανένα παιδὶ δὲν φαινόταν καὶ ἤξερα πῶς ἡ Μπέλλα δὲν θἄβγαινε ἂν δὲν ἔρραβε μαῦρα. Μονάχα ἡ Ἀντρινὲ καθόταν στὸ πεζούλι τοῦ σπιτιοῦ της καὶ κουνοῦσε τὰ πόδια. Τῆς ἔστρεψα τὴν πλάτη. Σὲ λιγάκι ὅμως γύρισα. Αὐτὴ μὲ κοιτοῦσε. Κι' ὅταν ἡ στάση μου τῆς φάνηκε λιγώτερο ἐχθρική, μοῦ φώναξε:

— Παίζουμε;

Δοκίμασα νὰ κρατήσω τὴν ἀξιοπρέπειά μου. Ἦταν ὅμως τόσο πληκτικὸς ὁ ἔρημος δρόμος, ποὺ δὲ βάσταξα. Ἔθεσα ὅμως τοὺς ὅρους μου.

— Θὰ παίξουμε ὅ,τι θέλω... Μὰ στὸν Καραγκιόζη σας δὲ θἄρθω ποτέ.

Καὶ πῆγα... Τί ἄλλο νἄκανα;

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ - ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Τότε τὸν ἔπιασε ὁ μεγάλος φόβος τὸν Κοκκινέλη

Πῶς νὰ γυρίσῃ στὸ στρατόπεδο ὁλομόναχος, μέσ' στὴ νύχτα;.. Ποιὸ δρόμο νὰ πάρῃ, ποὺ δὲν ἔβλεπε οὔτε τὴ μύτη του; Ἦταν χαμένος!

Τοῦ κάκου γούρλωνε τὰ μάτια του μέσ' στὸ σκοτάδι. Δὲν ἔβλεπε παρὰ μαῦρα δέντρα, μαύρους ἴσκιους, μαῦρα πουλιά, μαῦρο οὐρανό, — ὅλα μαῦρα.

Γιατὶ καὶ τὸ φεγγάρι εἶχε δύσει, καὶ τἀστέρια ἦταν σκεπασμένα ἀπὸ σύννεφα.

Ἐσεῖς τί θὰ κάνατε στὴ θέση τοῦ Κοκκινέλη; Ἐγὼ δὲν θἄθελα νἄμουν οὔτε ψύλλος στὸν κόρφο του...

Ὡστόσο ὁ κακόμοιρος πῆρε τὴν ἀπόφασή του καὶ ξεκίνησε γιὰ νὰ γυρίσῃ. Ἂν εἶχε τύχη, θἄβρισκε τὸ δρόμο...

«Καλὰ νὰ πάθω, – συλλογιόταν ὅλη τὴν ὥρα,—ἀφοῦ πίστεψα τόσο εὔκολα τὶς ψευτιὲς τοῦ Κατεργαράκου... Μὰ νὰ ἰδῇ τί ἔχει νὰ πάθῃ! Θὰ τὸν καταγγείλω στὸν Ἀρχηγό, ὅπως μὲ συμβούλεψε κι' ὁ κὺρ-Ἀλούπης. Θὰ φάῃ τιμωρία!..»

Ὅταν ὅμως, μετὰ πολλὰ βάσανα, βρῆκε τὸ δρόμο κι' ἔφτασε στὸ στρατόπεδο, ντράπηκε νὰ καταγγείλῃ τὸν Κατεργαρᾶκο. Γιατὶ θὰ φαινόταν ἔτσι

κουτὸς στὸν κ. Ἀρκουδάκη, ποὺ ἴσως θὰ τοῦλεγε: «Καλὰ νὰ πάθῃς, ἀφοῦ τὸ πίστεψες».

Ἔκαμε λοιπὸν τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία, — ὁ φόβος κιόλα τοῦ εἶχε περάσει, —κι' ὅταν ὁ Κατεργαράκος, ποὺ τὸν περίμενε, τὸν ρώτησε ἂν βρῆκε . . . τὸ θησαυρό, ὁ μικρὸς πρόσκοπος τοῦ ἀποκρίθηκε:

—Ἄλλοῦ αὐτά! Νόμισες πὼς πίστεψα στὸ θησαυρό σου; Ἐγὼ ὠφελήθηκα ἀπὸ τὴν εὐκαιρία νὰ κάμω ἕναν ὥραῖο νυχτερινὸ περίπατο, ποὺ δὲν τὸν ἔκαμα ποτέ μου. Βρῆκα μάλιστα καὶ συντροφιά, τὸν κὺρ-Ἀλούπη.

— Ὥστε θὰ πέρασες ὡραῖα . . .

— Περίφημα σοῦ λέω!

— Καὶ δὲ φοβήθηκες καθόλου, καθόλου, στὰ σκοτεινά;

— Ἐγὼ νὰ φοβηθῶ; Ἀμ' τί πρόσκοπος τότε θἄμουν;

— Μπράβο σου! μὰ τὴν ἀλήθεια, μπράβο!

Ἔτσι τὴν ἔπαθε κι' ὁ Κατεργαράκος. Πίστεψε, βλέπετε, κι' αὐτὸς πὼς ὁ Κοκκινέλης ἦταν ἔξυπνο κι' ἄφοβο παλλικάρι . . .

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ πρόσθεσε:

— Ἄχ, μίς Εὔα, ἤμουν πολὺ κακιά, ἀλλὰ δόστε μου καὶ μένα μιὰ μπούκλα νὰ σᾶς θυμᾶμαι.

— Νὰ σοῦ δώσω, Τόψυ. Πάρε. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὴ βλέπεις, νὰ λές: ἡ Εὔα μ' ἀγαποῦσε κι' ἤθελε νὰ γίνω καλὸ κορίτσι.

—Ἄχ, μίς, θὰ γίνω. Ἀλλὰ εἶναι δύσκολο, δύσκολο. Φαίνεται, εἶναι ποὺ δὲ συνείθισα ἀκόμη.

Ἡ Τόψυ βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο μὲ τὸ πρόσωπο κρυμμένο στὴν ποδιά της, σφίγγοντας στὸ στῆθος της τὴν πολύτιμη μπούκλα.

Ἡ μὶς Ὀφηλία ἔκλεισε τὴν πόρτα. Ἡ καϊμένη κατάπινε τὰ δάκρυά της, γιὰ νὰ μὴν κάνῃ τὴν Εὔα νὰ λυπᾶται.

Ὁ Σαὶν-Κλὰρ εἶχε σταθεῖ σ' ὅλη τὴ σκηνὴ ἀσάλευτος, μὲ τὸ πρόσωπο κρυμένο στὰ χέρια. Ἔμεινε ἔτσι, κι' ἀφοῦ ἔφυγαν οἱ σκλάβοι.

— Μπαμπά! εἶπε ἡ Εὔα ἀκουμπώντας τὸ χέρι της ἀπάνω του.

Ἐκεῖνος ἀνατρίχιασε, ἀλλὰ δὲν ἀπάντησε.

— Μπαμπά! ξαναεῖπε ἡ Εὔα.

— Δὲν μπορῶ! φώναξε ὁ δυστυχισμένος πατέρας καὶ σηκώθηκε. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω αὐτό. Ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ σκληρὸς γιὰ μένα! . .

— Αὐγουστῖνε, εἶπε ἥσυχα ἡ μὶς Ὀφηλία, ὁ Θεὸς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πάρει πίσω κάτι ποὺ σοῦ ἔδωκε;

— Ἴσως, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω! Εἶναι φριχτό!

— Καλέ μου μπαμπά, μοῦ ραγίζεις τὴν καρδιὰ μ' αὐτὰ ποὺ λές! εἶπε ἡ Εὔα κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του. Μὴ μιλᾶς ἔτσι!

Καὶ τὸ παιδὶ ἄρχισε νὰ κλαίει τόσο πολύ, ὥστε ὅλοι ἀνησύχησαν καὶ προσπάθησαν νὰ τὴν καθησυχάσουν.

— Σύχασε, Εὔα, χρυσή μου. Δὲν ἤξερα τί ἔλεγα, ἦταν ἀνοησίες. Θὰ κάμω ὅ,τι μοῦ πεῖς, ἀλλὰ μὴν κλαῖς ἔτσι. Δὲ θὰ ξαναπῶ τέτοια λόγια.

Ἡ Εὔα ἔγειρε σὰν κουρασμένο περιστέρι στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα της, ποὺ πολεμοῦσε νὰ τὴν παρηγορήσει μὲ γλυκόλογα. Ἡ Μαρία ἔφυγε καὶ κλείστηκε στὴν κάμαρά της, ὅπου τὴ βρῆκε μιὰ δυνατὴ νευρικὴ κρίση.

— Εὔα, ἐμένα δὲ μοῦδωσες μιὰ μπούκλα, εἶπε ὁ πατέρας της θλιβερά.

—Ὅλες δικές σου εἶναι, μπαμπά μου, δικές σου καὶ τῆς μαμμᾶς καὶ τῆς θείας. Στοὺς κακόμοιρους μαύρους ἔδωσα μὲ τὰ χέρια μου, γιὰ νὰ μὲ θυμοῦνται . . . Δὲ μοῦ λές, μπαμπά, εἶσαι χριστιανός,ἔ;

— Γιατὶ ρωτᾶς, παιδί μου;

— Δὲν ξέρω. Εἶσαι τόσο καλός, ὥστε μοῦ φαίνεται ἀδύνατο νὰ μὴν εἶσαι χριστιανός.

— Καὶ τί θὰ πεῖ, Εὔα, νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανός;

— Ν' ἀγαπᾶ τὸ Χριστὸ κι' ὅλο τὸν κόσμο σὰν ἀδελφό του.

— Σὺ ἀγαπᾶς τὸ Χριστό;

— Ναί.

— Μὰ δὲν τὸν εἶδες ποτέ σου.

—Ἀδιάφορο. Πιστεύω σ' αὐτὸν καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ τὸν ἰδῶ!

Ὁ Σαὶν Κλάρ, ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθεῖ σοβαρὰ γιὰ τὴ θρησκεία του, ἔμεινε συλλογισμένος. Μέσα του ξυπνοῦσε μιὰ νέα πίστη, μιὰ νέα ἐλπίδα.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, ἡ Εὔα πῆγε στὸ χειρότερο. Ἀμφιβολία δὲν ἔμενε πιὰ κάμμιὰ ὅτι τὸ τέλος ἦταν κοντά. Σὲ λίγο δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ δωμάτιο, ὕστερα οὔτε νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Ἡ μὶς Ὀφηλία στεκόταν νύχτα μέρα πλάϊ στὸ προσκέφαλό της. Κι' ὁ μπάρμπα-Τὸμ βρισκόταν συχνὰ στὸ δωμάτιο τῆς ἄρρωστης. Τὴν ἔπιαναν κάθε τόσο νευρικὲς κρίσεις κι' ἤθελε νὰ τὴν κρατοῦν στὰ χέρια. Τότε τὴν ἔπερνε ὁ μπάρμπα-Τὸμ καὶ τὴν σεργιανοῦσε στὴ βεράντα. Τὸ πρωὶ τὴν πήγαινε κάτω ἀπὸ τὶς πορτοκαλλιὲς τοῦ πάρκου, ὅπου τῆς ἄρεσε ἄλλοτε νὰ κάνει τὸν περίπατό της.

Κι' ὄχι μόνο ὁ Τόμ, ἀλλὰ κι' ὅλοι οἱ σκλάβοι τοῦ σπιτιοῦ ἤθελαν κάτι νὰ κάμουν γιὰ τὸ ἀγαπημένο ἄρρωστο παιδάκι. Ἡ κακομοίρα ἡ Μάμμυ ἤθελε νὰ τὸ ἴδεῖ, μὰ ἡ Μαρία τὴν κραταοῦσε μέρα νύχτα κοντά της καὶ δὲν τὴν ἄφινε ἐλεύθερη οὔτε στιγμή. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ ἤθελε ἐντριβές, κρύα πανιὰ στὸ κεφάλι, κι' εἶχε χίλιες δυὸ ἄλλες ἀπαιτήσεις κι' ὅλα τῆς ἔφταιγαν. Κι' ἔτσι ἡ ἀγαθὴ σκλάβα δὲ μποροῦσε νὰ πάει νὰ φροντίσει τὴ μικρὴ ἄρρωστη, ποὺ τόσο στοργικὰ τὴν ἀγαποῦσε.

— Θεωρῶ χρέος μου νὰ φροντίσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ἔλεγε ἡ Μαρία. Οἱ τόσες φροντίδες γιὰ τὸ ἀγαπημένο μας παιδὶ χειροτέρεψαν τὴν ὑγεία μου σὲ ἄσχημο σημεῖο.

—Ἀλήθεια; ἔλεγε ὁ Σαὶν Κλὰρ μὲ κάποια εἰρωνεία. Ἐγὼ θαρροῦσα ὅτι ἡ μὶς Ὀφηλία σὲ ξεκούραζε κάπως.

—Ἔτσι μιλοῦν ὅλοι οἱ ἄντρες, γιατὶ δὲ μποροῦν νὰ νοιώσουν τί θὰ πεῖ μητέρα. Ἐμένα κανεὶς ποτὲ δὲ θὰ μὲ νοιώσει. Δὲ μπορῶ, βλέπεις, νὰ εἶμαι κι' ἐγὼ ξέγνοιαστη, ὅπως ἐσύ!

Ὁ Σαὶν Κλὰρ χαμογέλασε. Ἂς τὸν συγχωρήσουμε ποὺ μποροῦσε ἀκόμη νὰ χαμογελᾶ. Γιατὶ τὸ παιδί του ἦταν τόσο ἥσυχο καὶ τόσο εὐχαριστημένο, ὥστε δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ φαντασθεῖ, ὅτι ὁ θάνατος τὸ παραμόνευε ἀπὸ τόσο κοντά. Δὲν ὑπόφερε, ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία του μεγάλωνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, κι' ἦταν τόσο ὡραῖο κι' ἀξιαγάπητο, ὥστε ἦταν ἀδύνατο νὰντιστοθεῖ κανεὶς στὴ γοητεία, ποὺ σκόρπιζε τριγύρω του.

Ὁ Σαὶν Κλὰρ ἄρχιζε νὰ κυριεύεται ἀπὸ μιὰ παράξενη γαλήνη. Δὲν ἦταν ἐγκαρτέρηση, οὔτε ἐλπίδα. Ἦταν μιὰ εὐχαρίστηση ἀπὸ τὸ παρόν, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ λησμονεῖ τὸ μέλλον.

Ἀπ' ὅλους καλύτερα ὁ Τὸμ ἤξερε τὶς σκέψεις καὶ τὰ προαισθήματα τῆς μικρῆς ἄρρωστης. Γιατὶ σ' αὐτὸν ἔλεγε ὅλα ὅσα δὲν τολμοῦσε νὰ πεῖ στὸν πατέρα της γιὰ νὰ μὴ τὸν πικράνει. Τοῦ ἔκανε γνωστὰ τὰ μυστηριώδη μυνήματα ποὺ ἔρχονται στὴν ψυχή, ὅταν ἀρχίζουν νὰ χαλαρώνονται οἱ δεσμοί της μὲ τὸ ἐφήμερο καὶ θνητὸ σῶμα.

Στὰ τελευταῖα, ὁ Τὸμ δὲν κοιμόταν στὴν κάμαρά του, ἀλλὰ πλάγιαζε στὴ βεράντα, ἕτοιμος νὰ σηκωθεῖ στὸ πρῶτο κάλεσμα.

— Τί συνήθεια εἶν' αὐτή, μπάρμπα-Τόμ, νὰ κοιμᾶσαι καταγῆς σὰν τὸ σκύλο, εἶπε ἡ μὶς Ὀφηλία. Δὲν πέφτεις σὰ χριστιανὸς σ' ἕνα κρεβάτι; Θὰ πάρεις κανένα κρύο.

— Δίκιο ἔχετε, μὶς Φέλια, ἀπάντησε ὁ Τὸμ-σιγανά, ἀλλὰ αὐτὲς τὶς ὧρες. . .

— Τί θέλεις νὰ πεῖς;

— Σιγά, νὰ μὴν ἀκούσει ὁ Μάσσα Σαὶν Κλάρ. Ἀλλά, ξέρετε, μὶς Φέλια, κάποιος πρέπει νὰγρυπνᾶ γιὰ νὰ περιμένει τὸ Νυμφίο.

— Τί σημαίνει αὐτό;

— Ἡ Γραφὴ λέει: «Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός...» Τὸν περιμένω ὅλη τὴ νύχτα, μὶς Φέλια, καὶ θὰ τὸν ἀκούσω ὅταν ἔρθει.

— Καὶ πῶς τὸ ξέρεις ὅτι θἄρθῃ;

— Ἡ μὶς Εὔα μοῦ τὸ εἶπε. Ὁ Κύριος ἔστειλε τὸν ἄγγελό του στὴν ψυχή της. Θέλω νὰ εἶμαι δῶ κείνη τὴν ὥρα, γιατὶ ὅταν θὰ μπεῖ αὐτὸ τὸ παιδὶ στὸν οὐρανό, οἱ πύλες του θἀνοίξουν διάπλατα κι' ὅλοι θὰ θαυμάσουν τὴ δόξα τοῦ Κυρίου.

— Μπάρμπα Τόμ, ἡ Εὔα εἶναι χειρότερα ἀπόψε;

— Ὄχι, ἀλλὰ μοῦ εἶπε σήμερα ὅτι ἡ ὥρα πλησιάζει — οἱ ἄγγελοι τῆς τὸ εἶπαν.

Ὁ διάλογος αὐτὸς γινόταν το βράδυ κατὰ τὶς ἕντεκα, ὅταν ἡ μὶς Ὀφηλία πῆγε νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα κι' εἶχε δεῖ τὸν Τὸμ ξαπλωμένο στὴ βεράντα.

Δὲν ἦταν νευρική, ἀλλὰ ὁ τόνος τῆς ὁμιλίας τοῦ Τὸμ τῆς ἔκανε ἐντύπωση. Ἡ Εὔα ἦταν χαρούμενη καὶ ζωηρὴ τάπόγεμα. Εἶχε καθήσει στὸ κρεββάτι της κι' εἶχε ζητήσει ὅλα τὰ παιγνίδια καὶ τὰ κοσμήματά της, καὶ ὥρισε σὲ ποιὸν θἄδίνε τὸ καθένα γιὰ ἐνθύμιό της. Ἡ φωνή της ἦταν πιὸ φυσικὴ παρὰ τὶς προηγούμενες μέρες Τὸ βράδυ ὁ πατέρας της τὴ φίλησε κι' εἶπε στὴ μὶς Ὀφηλία ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὴν εἶχε ἰδεῖ τόσο καλά.

— Ποιὸς ξέρει, ἐξαδέλφη μου, ἂν ὁ Θεὸς δὲ μᾶς τὴν ἀφίσει, εἶπε.

Κι' ἔφυγε μὲ μιὰ φωτεινὴ ἐλπίδα μέσα στὴν πικραμένη καρδιά του.

Ἀλλὰ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἡ μὶς Ὀφηλία εἶδε κάποια ἀλλαγὴ στὴν κατάσταση τοῦ παιδιοῦ. Ἄνοιξε τὴν πόρτα, κι' ὁ Τὸμ ποὺ ἦταν ἄγρυπνος, σηκώθηκε ἀμέσως ἀπάνω.

— Τρέξε νὰ φωνάξεις ἀμέσως τὸ γιατρό, Τόμ! εἶπε ἡ μὶς Ὀφηλία.

Καὶ γυρίζοντας στὸ δωμάτιο, χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Σαὶν Κλάρ.

— Ἐξάδελφε, ἔλα σὲ παρακαλῶ!

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔπεσαν πάνω στὴν καρδιὰ τοῦ πατέρα. ὅπως οἱ σβῶλοι ἀπὸ χῶμα πάνω σ' ἕνα φέρετρο. Ἔτρεξε στὸ δωμάτιο τοῦ παιδιοῦ του ποὺ ἦταν βαθιὰ ἀποκοιμισμένο. Τί εἶδε ἄραγε καὶ σταμάτησαν εὐθὺς οἱ παλμοὶ τῆς καρδιᾶς του; Γιατὶ ἔμειναν ἀμίλητοι κι' αὐτὸς κι' ἡ μὶς Ὀφηλία; Ἄ, ἐκεῖνος μόνο μπορεῖ νὰ τὸ πεῖ, ὅποιος εἶδε τὴν ἴδια ἔκφραση πάνω σ' ἕνα ἀγαπημένο πρόσωπο, τὴν ἔκφραση ἐκείνη ποὺ δὲν ἀφίνει πιὰ ψεύτικες ἐλπίδες, καὶ ποὺ εἰδοποιεῖ ἀμέσως ὅτι τὸ τέλος πλησιάζει.

Τὸ πρόσωπο τῆς Εὔας εἶχε πιὰ τὴ σφραγίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς. Δὲν ἦταν τίποτα τρομερό. Ἦταν ἡ χαραυγὴ τῆς οὐράνιας ζωῆς μέσα στὴν παιδικὴ ψυχή της.

Σὲ λίγα λεπτὰ, γύρισε ὁ Τὸμ φέρνοντας τὸ γιατρό. Αὐτὸς κοίταξε τὴν Εὔα κι' ἔμεινε ἄφωνος, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι.

— Πότε ἔγινε αὐτὴ ἡ μεταβολή; ρώτησε σιγανὰ τὴ μὶς Ὀφηλία.

— Κατὰ τὰ μεσάνυχτα.

Ἡ Μαρία, ποὺ ὁ ἔρχομὸς τοῦ γιατροῦ τὴν εἶχε ξυπνήσει, ἔτρεξε κι' αὐτὴ στὸ δωμάτιο,

— Αὐγουστῖνε! Ὀφηλία! Τί εἶναι;! φώναξε μὲ σπαραχτικὸ ὕφος.

— Σιωπή! εἶπε ὁ Σαὶν Κλὰρ μὲ παραλλαγμένη φωνή. Πεθαίνει!

Ἡ Μάμμυ τ' ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ πῆγε νὰ ξυπνίσει τοὺς σκλάβους.

«Τὸ πρωὶ τὴν πήγαινε κάτω ἀπὸ τὶς πορτοκαλλιὲς τοῦ πάρκου . . .»
(Σελ. 352, στ. γ'.)

Σὲ λίγο ὅλο τὸ σπίτι ἦταν στὸ πόδι. Φῶτα ἄναβαν στὶς κάμαρες. βηματισμοὶ ἀκούγονταν, καὶ πρόσωπα γεμάτα ἀγωνία κοίταζαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ τζαμωτὰ τῆς βεράντας. Ὁ Σαὶν Κλὰρ ὅμως δὲν ἄκουγε, δὲν ἔβλεπε τίποτα-τίποτα, ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μυστηριώδη ἐκείνη ἔκφραση στὸ πρόσωπο τοῦ ἀποκοιμισμένου παιδιοῦ.

—Ἄχ, ἂν μποροῦσε νὰ ξυπνήσει καὶ νὰ μοῦ μιλήσει ἄλλη μιὰ φορά! ψιθύρισε.

Ἔσκυψε στὸ προσκέφαλό της καὶ τῆς ψιθύρισε στ' αὐτί:

— Εὔα, ἀγάπη μου!

Τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια ἄνοιξαν. Ἕνα χαμόγελο μισόσβυσε στὸ πρόσωπό της καὶ προσπάθησε κάτι νὰ πεῖ.

— Μὲ γνωρίζεις, Εὔα;

— Μπαμπά . . . εἶπε τὸ παιδὶ καὶ προσπάθησε νὰ σηκώσει τὰ χέρια του γιὰ ν' ἀγκαλιάσει τὸν πατέρα του.

Μὰ τὰ χέρια ἔπεσαν πάλι σὰν ἄψυχα κι' ὁ Σαὶν Κλὰρ εἶδε τὴν ἀγωνία νὰ περνᾶ πάνω στὸ πρόσωπο τοῦ παιδοῦ ποὺ ἀνάσαινε τώρα μὲ πολὺν κόπο.

—Ἄχ, Θεέ μου, εἶναι φριχτό! εἶπε ὁ Σαὶν Κλὰρ γυρίζοντας ἀπελπισμένος ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ σφίγγοντας τὰ χέρια τοῦ Τόμ, χωρὶς νὰ ξέρει τί κάνει.

— Τόμ! Αὐτὸ θὰ μὲ σκοτώσει!

Ὁ Τὸμ κρατοῦσε τὰ χέρια τοῦ κυρίου του στὰ δικά του. Δάκρυα κυλοῦσαν στὸ μαῦρο του πρόσωπο, ἀλλὰ τὸ βλέμμα, ὑψωμένο πρὸς τὸν οὐρανό, ζητοῦσε βοήθεια ἐκεῖ ποὺ ἤξερε πὼς ἦταν ἡ ἄπειρη καλοσύνη καὶ παρηγοριά.

— Παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ τελειώσει γρήγορα! εἶπε ὁ Σαὶν Κλάρ. Δὲ μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω!

—Ἂς ἔχει δόξα ὁ Θεός, τελείωσε, ἀφέντη μου. Κοιτάξετέ την τώρα!

Τὸ παιδὶ κοιτόταν στὰ μαξιλάρια του, μὲ τὰ μεγάλα του μάτια ἀνοιχτὰ καὶ ὑψωμένα πρὸς τὸν οὐρανό . . .

Ὦ, ἡ γῆ μὲ τὶς θλίψεις της δὲν ὑπῆρχε πιά! Τὸ πρόσωπο εἶχε πάρει μιὰν ἔκφραση τόσο γαλήνια, μυστηριώδη καὶ θριαμβευτική, ὥστε ἡ θέα του ἔπνιγε κάθε κλάμμα. Ἔμενε κανεὶς ἄφωνος μπροστὰ στὸ πέρασμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

— Εὔα! ψιθύρισε ὁ Σαὶν Κλάρ.

Ἐκείνη δὲν ἀποκρίθηκε.

— Εὔα! πές μου, τί βλέπεις! Πές μου ποῦ εἶσαι τώρα!

Ἕνα λαμπρὸ χαμόγελο φώτισε τὸ ἑτοιμοθάνατο πρόσωπο. Ἦταν ἡ ἀπάντησή της.

Ἕνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς ἀκούστηκε καὶ τὸ μικρὸ ἀγγελούδι πέρασε ἀπὸ τὸ θάνατο στὴν αἰώνια ζωή.

Ἀντίο, ἀγαπημένο παιδάκι! Οἱ αἰώνιες πύλες τ' οὐρανοῦ ἔκλεισαν πάλι μετὰ τὸ πέρασμά σου, καὶ δὲ θὰ ξαναϊδοῦμε πιὰ τὸ γλυκό σου πρόσωπο.

Ἀλοίμονο σ' ἐκείνους, ποὺ ἀντίκρυσαν τὴ θριαμβευτική σου εἴσοδο στοὺς οὐρανοὺς κι' ὅμως θὰ γυρίσουν πίσω στὴν ψυχρὴ καὶ σκοτεινὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἐπίγειας ζωῆς, ποὺ δὲ θὰ τὴ φωτίζει πιὰ ἡ χαρὰ κι' ἡ λάμψη τῆς ἀγγελικῆς σου ψυχῆς!

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΗΤΕΡΑ

Σ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, μαννούλα,
Κι' ἄκουσα μιὰ γλυκειὰ φωνή,
Γλυκειὰ φωνὴ μὰ λυπημένη,
Φωνὴ σβυσμένη, ἀλαργινή.

Μὲ φώναζες μὲ τόνομά μου
Καὶ ξύπνησα γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ·
Μὰ ἦταν ὁ ἴσκιος σου, γλυκειά μου
Μαννούλα, π' ἀγρυπνοῦσε δῶ.

Θἄγειρε στὸ προσκέφαλό μου,
Κάτι θὰ μοῦπε μὲ στοργή,
Κι' ἄκουσα ἐγὼ νὰ μὲ φωνάζουν
Καὶ ξύπνησα . . . Μὰ ἦταν αὐγή.

Κι' ἦταν ὁ ἴσκιος σου φευγάτος,
Κι' ἦταν ἡ κάμαρ' ἀδειανή . . .
Κι' ὅμως στ' αὐτιά μου ἠχοῦσε ὁλοένα
Ἡ λυπημένη σου φωνή . . .

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ (ἴδε σελ. 358)

ΜΑΚΝΤΟΦ
Μεγάλη Τάξις—Α' Βραβεῖον

ΓΟΡΔΩΝ
Μικρὰ Τάξις—Α' Βραβεῖον

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Κίντ μπῆκε μέσα μὲ κάποια δυσκολία. Μὰ δὲ βρῆκε καμμιὰ ἀκαταστασία ἢ ἀναστάτωση στὸ ἐσωτερικό, γιατὶ τὰ ἔπιπλα, τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ μηχανὲς ὅλες ἦταν καρφωμένα καὶ στερεωμένα στὴν ἐντέλεια.

Ἡ ἀπερίγραπτη ἀνακούφιση ποὺ αἰσθάνθηκε ὁ Τζὰκ μὴ βλέποντας κανένα ἐπιβάτη στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀεροπλοίου, μεταβλήθηκε σὲ λίγο σὲ ἀπερίγραπτη ἀμηχανία. Τί εἶχαν ἀπογίνει οἱ ἐπιβάτες; Αὐτὴ ἡ σκέψη τρυβέλιζε τὸ μυαλὸ τοῦ Τζὰκ καθὼς ἔσπρωχνε τοὺς σκύλους ποὺ ἤθελαν κι' αὐτοὶ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὶς καμπίνες, καὶ καθὼς πήγαινε στὴν τροφαποθήκη κι' ἔφερνε λίγο παστὸ κρέας γιὰ νὰ ρίξη στοὺς σκύλους ποὺ ἔκαναν σὰν τρελλοί, καὶ καθὼς ὑποχωροῦσε κι' αὐτὸς στοὺς γυγμοὺς τοῦ στομαχιοῦ του, κόβοντας καὶ καταπίνοντας πελώριες μπουκιὲς γαλέτας καὶ σοκολάτας.

Μὲ γεμάτο τὸ στόμα βγῆκε ἔξω γιὰ νὰ ἐξετάση τὴν περιοχή.

— Πατήματα πάνω στὸ χιόνι! ἔκανε στὸ τέλος. Κι' εἶναι τὰ δικά τους. Νὰ τὰ σημάδια τοῦ κ. Ἀχιλλέα. Αὐτὰ ἐδῶ δίχως ἄλλο εἶναι τῆς μὶς Γράς. Αὐτὰ δίπλα της τὰ μικρούλια εἶναι τῆς Νταίζης. Κι' αὐτὰ πιὸ πίσω τοῦ Γαβριὴλ καὶ τοῦ Ὑβόν! Ζήτω! Ζήτω! Ὅλοι τους ζοῦν κι' ἔχουν καὶ τὰ πόδια τους ἀπείραχτα. Μὰ ποῦ νὰ πῆγαν ἄραγε; Ἔχουν σκοπὸ νὰ τραβήξουν κατὰ τὸν ὅρμο τῆς Ἀνεξαρτησίας γιὰ νὰ μᾶς συναντήσουν ἐκεῖ πέρα; Τότε δὲν πρέπει νὰ χάνω οὔτε λεπτό, γιατὶ μπορεῖ νὰ πέσουν μέσ' στοὺς Ἐσκιμώους καὶ νὰ πάρουν τὴ θέση τὴ δική μου δίπλα στὸν Σίγκλοο καὶ στὸ μπάρμπα-Ἀγκαγκόη.

Ὁ Τζὰκ ξανανέβηκε στὸ ἔλκηθρο γιὰ νὰκολουθήση τὰ ἴχνη τῶν πεζῶν. Τὰ σκυλιά του, ποὺ ἡ καλὴ διάθεσή τους ἔγινε ἀκόμη καλύτερη χάρις στὴν γενναιόδωρη μοιρασιὰ ἄφθονου παστοῦ, μυρίζοντας τὰ ἴχνη παρέσυραν τὸ ἔλκηθρο πρὸς μιὰ διεύθυνση σύμφωνη μ' ἐκείνην ποὺ ἤθελε νὰκολουθήση ὁ Κίντ. Ἐνόσο ἔτρεχαν πάνω στὴν ἐπίπεδη ἐπιφάνεια ποὺ σκέπαζε τὸ χιόνι, ὅλα πήγαιναν περίφημα. Μὰ σὲ λίγο τὸ ἔδαφος ἔγινε ἀνώμαλο κι' ὁ Κίντ βρέθηκε σὲ μιὰ περιοχὴ γεμάτη χαράδρες καὶ ἀπότομους ἀνήφορους. Τὸ ἔλκηθρο προχωροῦσε ἐξαιρετικὰ ἀργὰ καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία. Σκαρφάλωναν σὲ μιὰ πλαγιὰ γλυστερὴ κι' ἀπότομη ποὺ βρισκόταν στὴ βάση ἑνὸς πανύψηλου παγετώνα.

— Τί ἰδέα τοὺς ἦρθε νὰ μὲ φέρουν σ' αὐτὸ τὸ ἐλεεινὸ μέρος; συλλογιζόταν ὁ Κίντ. Θὰ μὲ κάνουν νὰ χάσω τὰ ἴχνη τους, νὰ τί θὰ μὲ κάνουν!

Πραγματικῶς τὰ σκυλιὰ δὲν ἤξεραν ποιὸ δρόμο ἔπρεπε νὰκολουθήσουν πάνω σ' αὐτὸ τὸ λεῖο καὶ γλυστερὸ πάγο, ὅπου οὔτε τὰ βήματα μποροῦσαν νὰποτυπωθοῦν οὔτε ἡ μυρωδιὰ νὰ διατηρηθῆ. Ὁ Τζὰκ κινδύνευε νὰ χαθῆ μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς παγετῶνες. Ἄξαφνα σταμάτησε τὸ ἔλκηθρό του καὶ μιὰ ἄλλη σκέψη πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του σὰν ἀστραπή. Στὸ χιόνι εἶχε διακρίνει καὶ ἄλλα ἴχνη ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ἐπιβατῶν τοῦ «Δίμπερτυ». Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πὼς ἕνα μέρος ἀπὸ τοὺς Ἐσκιμώους τριγύριζε σ' αὐτὰ τὰ μέρη. Ἂν ὁ κ. Ἀχιλλέας καὶ οἱ σύντροφοί του συναντιόνταν μὲ τοὺς Ἐσκιμώους αὐτούς, τί θὰ συνέβαινε; Ὄχι βέβαια εὐχάριστα πράγματα. Κι' ἂν ὑπῆρχε κανένας τέτοιος φόβος, τότε δὲν ἦταν καλύτερο νὰ τρέξη καὶ νὰ εἰδοποιήση ἀμέσως τὸ Στέφενσον; Μονάχος του ὁ Τζὰκ δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ ὑπερασπισθῆ τοὺς φίλους του ἐναντίον τῶν Ἐσκιμώων, οὔτε καὶ νὰ τοὺς ἐλευθερώση ἂν τύχη κι' εἶχαν πέσει στὰ χέρια τους. Μὲ τὸν κ. Στέφενσον ὅμως καὶ μὲ τὸν Φονδιέλλ, ἀλλάζαν τὰ πράγματα. Κι' ὁ Μπόμπ ἀκόμη μποροῦσε νὰ βοηθήση ἂν παρουσιαζόταν ἀνάγκη.

— Ἐμπρός, μικρά μου! φώναξε ὁ Κίντ στοὺς σκύλους του. Γυρίζουμε πίσω. Ἂν δὲν παραχαζεύετε στὸ δρόμο, σᾶς περιμένει μιὰ καλὴ μερίδα παστὸ μόλις φθάσουμε στὸ ἴγκλοο!

Τὰ σκυλιὰ εἶχαν ἀρχίσει νὰ κάνουν προόδους στ' ἀγγλικά; Μυρίζονταν τὸν σταῦλο; Ἄγνωστο. Τὸ βέβαιο εἶναι πὼς ὑπάκουσαν πρόθυμα στὸν Τζὰκ κι' ἡ ἐπιστροφὴ ἦταν πολὺ πιὸ σύντομη ἀπ'

«—Ἔπεσε! Ἔπεσε!..» (Σελ. 340, στ. γ'.)

τὴ μετάβαση. Τέλειωσε ὅμως καὶ πολὺ πιὸ ἄσχημα. Χωρὶς οὔτε νὰ βάζη κἂν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα μὲ τὸ νοῦ του, ὁ Κίντ βρῆκε τὸν καταυλισμό τους κατειλημμένο ἀπὸ τοὺς Ἐσκιμώους. Δὲν ἔνοιωσε τὴν παρουσία τους παρὰ σὰν βρέθηκε μόλις ἑκατὸ μέτρα μακριὰ ἀπὸ τὸ ἴγκλοο κι' ἄρχισε νὰ φωνάζη τὸν Μπόμπ καὶ τὸν Φονδιέλλ. Δυὸ μογγολικὰ κεφάλια ξεπρόβαλλαν ἀπ' τὴν καλύβα. Ὁ Τζὰκ ἔμεινε μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα. Ἐσκιμῶοι στὸ ἴγκλοο! Τί ἐσήμαινε αὐτό;

—Ἄλτ! φώναξε στὰ σκυλιά του.

Οἱ σκύλοι διπλασίασαν τὴν ταχύτητά τους. Θέλησε νὰ τὰ κάνη νὰ στρίψουν, μιὰ ἐκεῖνα οὔτε τοῦ ἔδιναν πιὰ καμμιὰ σημασία. Ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἐσκιμώους τοὺς ἐσφύριζε καὶ τὰ σκυλιὰ ἀναγνώριζαν τὸν κυριό τους, τὸν ἀληθινό, ποὺ δὲν τὸν ξέχασαν παρ' ὅλες τὶς περιποιήσεις τοῦ Τζάκ. Ἔτρεχαν λοιπὸν γιὰ νὰ τὸν πλησιάσουν κι' ἀπὸ πίσω τους ἔσερναν τὸ ἔλκηθρο καὶ τὸν ἀδέξιο ὁδηγό του.

—Ὁ Σίγκλοο! τραύλισε ὁ Κίντ.

Δὲν μποροῦσε νὰ ὑπάρχη ἀμφιβολία. Καὶ μὲ κίνδυνο νὰ τσακίση κανένα πόδι ἢ νὰ σκοτωθῆ, ὁ Τζὰκ ἐπήδησε ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο καὶ τὸ ἔδαλε στὴν τρεχάλα.

Ὁ Σίγκλοο δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήση αὐτὴ τὴν ἀπρόοπτη ἐπιστροφὴ τοῦ αἰχμαλώτου του. Μηχανικὰ σφύριζε τοὺς σκύλους του, ἀλλὰ δὲν ἔκανε οὔτε μιὰ ἀπειλητικὴ χειρονομία ἐναντίον τοῦ Τζάκ. Φαινόταν σὰν ἀποβλακωμένος, κι' αἰτία ἦταν τὸ ἐξαιρετικὰ πλούσιο φαγοπότι ποὺ εἶχε κάνει μὲ τὸ φίλο του τὸν Ἀγκακόη, μὰ κ' ἡ κατάπληξή του μπρὸς στὸ θαῦμα ποὺ ἔβλεπε. Ὡστόσο τὸ τὸ μυαλό του λειτουργοῦσε ἀκόμη ὥστε ν' ἀνεβῆ ἐπάνω στὸ ἔλκηθρο, ν' ἁρπάξη τὰ λουριὰ στὰ χέρια του καὶ νὰ ὁρμήση μὲ τὰ σκυλιά του ἐναντίον τοῦ Κίντ, ποὺ ἔτρεχε σὰ νὰ τὸν κυνηγοῦσαν χίλιοι διαβόλοι. Καὶ χίλιοι διαβόλοι πραγματικὰ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ δείξουν περισσότερο πάθος σ' αὐτὸ τὸ κυνηγητό, οὔτε νὰ κάνουν μεγαλύτερο θόρυβο. Τὰ σκυλιὰ γαύγιζαν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη, ὁ Σίγκλοο κρατοῦσε τὸ ἴσο. Καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἔμενε ἀκίνητος στὴ θέση του, ὁ Ἀγκακόης ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς κυνηγοῦσε κι' αὐτὸς τὸν Κίντ, τόσο δυνατὰ φώναζε, χειρονομοῦσε, χοροπηδοῦσε καὶ χτύπαγε τὸ ντέφι του.

Ὁ Τζὰκ δὲν εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν καραμπίνα του καὶ τὸ μπαλονάκι ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι δεμένο στὴ μέση του. Βλέποντας πὼς τὸ ἔλκηθρο τὸν πλησίαζε, ἄρχισε νὰ κάνη διάφορα τσαλίμια γιὰ ν' ἀποφύγη τοὺς διώκτες του. Ἔτσι κάνει κι' ὁ λαγὸς ὅταν τὸν κυνηγοῦν τὰ λαγωνικά. Κι' ἡ τακτικὴ αὐτὴ τὸν ἔκανε νὰ κερδίση λίγον καιρό. Ἐκεῖ ποὺ ἔτρεχε, ἔστριβε ξαφνικά, ἐνῶ οἱ σκύλοι ποὺ εἶχαν πάρει φόρα, ἐξακολουθοῦσαν νὰ τρέχουν πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνση. Ὁ Σίγκλοο τραβοῦσε τὰ χαλινάρια καὶ τὰ γύριζε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, μὰ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Τζὰκ κέρδιζε ἀρκετὸ δρόμο.

Λαχανιασμένος καὶ βλέποντας ὅτι στὸ τέλος δὲν θὰ κέρδιζε τίποτε ἀπὸ τὸ παιχνίδι αὐτό, ποὺ τὸν κούραζε περισσότερο ἀπ' ὅσο τοὺς διώκτες του, ὁ Τζὰκ ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἀντιμετωπίση καὶ γ' ἀμυνθῆ μὲ τὰ ὅπλα. Καθὼς ἔκανε μεταβολὴ ἐπὶ τόπου γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, τὸ πόδι του σκόνταψε πάνω σ' ἕνα ἐξόγκωμα τοῦ ἐδάφους, κι' ὁ Τζὰκ ἔχασε τὴν ἰσορροπία του κι' ἔπεσε μ' ὅλο του τὸ βάρος ἐπάνω στὸ μπαλλονάκι, ποὺ ἔσκασε μ' ἕναν ἐκκωφαντικὸ κρότο.

Ὅλη ἡ δεισιδαιμονία κι' ὁ φόβος ποὺ ἔνοιωθε γιὰ τὸ μυστηριῶδες πνεῦμα τοῦ ἀέρος, ξύπνησαν πάλι στὴν ψυχὴ τοῦ Σίγκλοο. Κι' ἡ τρομάρα του ἔγινε ἀκόμη μεγαλύτερη, ὅταν τὸν κρότο αὐτὸν ἐπακολούθησαν κι' ἄλλοι ποὺ ἔμοιαζαν μὲ πυροβολισμούς, καὶ δυὸ ἢ τρεῖς ἀπὸ τοὺς σκύλους του ἔπεσαν κάτω κεραυνόπληκτοι. Οἱ σύντροφοί τους τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια πανικόβλητοι, τὸ ἔλκηθρο ἀναποδογυρίστηκε κι' ὁ Σίγκλοο κυλίστηκε στὸ χιόνι.

Ὅταν ὁ Τζὰκ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ πέσιμό του, κάπως ζαλισμένος βέβαια, ἀλλὰ «σῶος καὶ ἀβλαβής», εἶδε πὼς ἀπὸ τή μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη ἡ κατάσταση εἶχε τελείως ἀλλάξει.

Τώρα ἦταν ἡ σειρὰ τοῦ Σίγκλοο, νὰ τὸ βάλη στὰ πόδια. Ὁ Ἀγκακόης τὸν ἀκολουθοῦσε πιστά, καὶ τὸ ἔλκηθρο μὲ τὰ σκυλιά του τὰ ζωντανὰ καὶ τὰ σκοτωμένα, ἔτρεχε μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα γύρω-γύρω ἀπὸ τὸν καταυλισμό.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Τζὰκ ἄκουσε νὰ φωνάζουν τ' ὄνομά του. Ἔστριψε τὸ κεφάλι του. Κάποιος ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος του, κρατώντας στὸ χέρι του μιὰ καραμπίνα ποὺ κάπνιζε ἀκόμη.

— Τζάκ!

— Μπόμπ!

Καὶ τὰ δυὸ ἀγόρια ἔδωσαν τὰ χέρια μὲ μιὰ συγκίνηση, ποὺ ἡ ἀνάμνησή της μένει ζωντανὴ σ' ὅλη τὴ ζωή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.
Ἡ χαράδρα

— Πῶς βρέθηκες ἐδῶ, Τζάκ;

— Καὶ σύ, Μπόμπ; Ποῦ εἶναι ὁ κ. Στέφενσον κι' ὁ κ. Φονδιέλλ; Πῶς βρέθηκαν ἐδῶ οἱ Ἐσκιμῶοι; Πῶς τοὺς ἀφήσατε νὰ μᾶς πάρουν τὰ πράγματα;

Ἔπρεπε νὰ δοθοῦν ἐξηγήσεις. Καὶ δόθηκαν κι' ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τ' ἄλλο μ' ὅλη τὴ δυνατὴ συντομία.

— Θυμᾶσαι, εἶπε ὁ Μπόμπ, πὼς χθὲς τὸ πρωῒ εἴχαμε βγεῖ οἱ δυό μας γιὰ νὰ ἐξετάσουμε τὴν περιοχή. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα στὸν καταυλισμό μας ἤρθαν κι' ἔκαναν ἐπίθεση τὰ σκυλιά.

— Ποιὰ σκυλιά; Τῶν Ἐσκιμώων;

— Ναί. Ὅταν λοιπὸν ἔφθασα κοντὰ στὸ ἴγκλοο μας, ἀφοῦ σὲ ἄφησα ἐσένα κάτω στὴν καιλάδα, βρῆκα τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν κ. Φονδιέλλ νἄχουν ἀνοίξει σωστὸ τουφεκίδι. Τὰ ζῶα αὐτά, ὅταν πεινοῦν, εἶναι χειρότερα ἀπὸ τοὺς λύκους.

«Τὰ δυὸ ἀγόρια ἔδωσαν τὰ χέρια...»
(Σελ. 355, στ. γ'.)

— Μὴ μοῦ μιλᾶς γι' αὐτά, σὲ παρακαλῶ. Ἡ ἀχαριστία τους μ' ἔκανε νὰ τὰ σιχαθῶ. Καλὰ ἔκανες καὶ πυροβόλησες ἐκεῖνα ποὺ μὲ κυνηγοῦσαν. Γιατὶ ἐσὺ πυροβόλησες, δὲν εἶν' ἔτσι;

— Βέβαια! Δὲν πιστεύω νὰ νομίζης πὼς θ' ἄφηνα νὰ σὲ φάνε ζωντανό.

— Κι' ἐγὼ ποὺ νόμιζα πὼς τὰ εἶχα ἠμερέψει! ἀναστέναξε ὁ Κίντ. Δὲν ξέρω τί μὲ κρατάει καὶ δὲν τὰ ξεπαστρεύω

ὅλα. Γιὰ κοίταξέ τα πῶς παλεύουν καὶ δαγκώνουν τὰ λουριά τους γιὰ νὰ λυθοῦν ἀπὸ τὸ ἔλκηθρο. Μποροῦσες νὰ φυτέψῃς μιὰ σφαῖρα καὶ στοῦ ἁμαξᾶ τους τὸ κεφάλι, ἀλλὰ δὲν σὲ κατηγορῶ ποὺ δὲν τὄκανες. Θὰ εἶχες λόγους δίχως ἄλλο.

— Δὲν ξέρω, ἀπάντησε ὁ Μπόμπ. Χτύπησα τὰ σκυλιὰ γιατὶ ἦταν ἀνάγκη. Ἂν χτυποῦσα τὸν ἀφέντη τους, αὐτὰ θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ σὲ κυνηγοῦν. Κι' ἔπειτα ἕνα σκυλὶ εἶναι πάντα ἕνα σκυλί. Ἐνῶ τὸ νὰ σκοτώσῃς ἕναν ἄνθρωπο εἶναι ἄλλο πρᾶγμα βέβαια.

— Ναί, κι' ἔκανες καλὰ ποὺ δὲν χτύπησες τὸ Σίγκλοο. Ἂν ἦταν ὁ Ἀγκακόης, ἄλλαζε τὸ πρᾶγμα.

—Ὁ Σίγκλοο; Ὁ Ἀγκακόης; τί εἶναι αὐτοί.

Ὁ Κίντ χαμογέλασε.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΑ ΕΛΓΙΝΕΙΑ ΜΑΡΜΑΡΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΕΝΑΣ παλιὸς ἀθηναϊκὸς θρύλος βεβαιώνει, ὅτι μιὰ νύχτα, οἱ Νεράϊδες τοῦ Κάστρου, — οἱ Καρυάτιδες τοῦ Ἐρεχθείου, — ἀκούστηκαν ἀπ' ὅλη τὴν πόλη νὰ κλαῖνε σπαραχτικά: Τὴ νύχτα ἐκείνη τοὺς ἄρπαξαν μιὰν ἀδελφή, γιὰ νὰ τὴν πάνε στὰ ξένα... Ἔχουν περάσει ἀπάνω ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια ποὺ αὐτὴ ἡ κλεμμένη Νεράϊδα λείπει... Στὴ θέση της ἔχουν βάλει μιὰ ψεύτικη, μιὰν ἄσχημη, ἕνα σκιάχτρο ἀπὸ σκούρο πηλό... Πλησιάζει ἄραγε ὁ καιρὸς ποὺ θὰ γυρίσῃ ἀπ' τὰ ξένα ἡ ὡραία ἀληθινή;.. Καὶ θἀκουσθοῦν πάλι καμμιὰ νύχτα, ἀπὸ τὴν πόλη, τώρα γρήγορα, τὰ κλάματα τῆς χαρᾶς ποὺ θὰ κάμουν οἱ ἀδελφές της;..

Ἔτσι λένε. Γιατὶ μὲ τὴν ἀναστήλωση τοῦ Παρθενῶνα, ἔγινε κάποια κίνηση γύρω στὰ «ἐλγίνεια μάρμαρα», τὰ γλυπτὰ δηλαδὴ ποὺ ἄρπαξε τότε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη ὁ λόρδος Ἔλγιν, καὶ τὰ πούλησε στὸ Βρεττανικὸ Μοῦσεῖο. Τὴν προκάλεσε αὐτὴ τὴν κίνηση ὁ ποιητὴς Ἀργυρόπουλος, ὁ Σμυρνιός, μ' ἕνα ἄρθρο του ποὺ εἶχε μεγάλη ἀπήχηση. Μίλησαν γι' αὐτὸ πολλοὶ κι' ἐδῶ καὶ στὴν Εὐρώπη. Κι' ὅλοι συμφώνησαν μὲ τὸν ποιητή, ποὺ διερμήνευσε ἕνα μύχιο πόθο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅτι τὰ «ἐλγίνεια μάρμαρα»-εἶναι καιρὸς πιὰ νὰ ἐπιστραφοῦν ἀπὸ τὴν Ἀγγλία στὴν Ἑλλάδα, νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ ὑγρὸ σύθαμπο τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, ὅπου τόσο ὑποφέρουν, καὶ νὰ ξαναμποῦν στὴ θέση τους, — στὸ Ἐρεχθεῖο, στὸν Παρθενῶνα, — καὶ νὰ λάμψουν κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο τοῦ ἀττικοῦ οὐρανοῦ...

Ἀλλὰ τί ἀκριβῶς εἶναι αὐτὰ τὰ «ἐλγίνεια μάρμαρα»; Εἶναι πρῶτα ἕνας στύλος τοῦ Ἐρεχθείου, ποὺ ὁ βάρβαρος συλητὴς τὸν ἀπέσπασε, ἀδιαφορώντας ἂν θὰ γκρεμιζόνταν ὁλάκερη γωνία τοῦ ναοῦ· ἔπειτα μιὰ ἀπὸ τὶς Καρυάτιδες, ποὺ χρησιμεύουν κι' αὐτές, σ' ἄλλο μέρος τοῦ μνημείου, ὡς στύλοι· καὶ τέλος ἕνα πλῆθος ἀνάγλυφα τοῦ Φειδία ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα,—ἀπὸ τἀετώματα, τὶς μετόπες, τὴ ζωοφόρο,— ποὺ ἄλλα παρίσταναν τὴ γέννηση τῆς Ἀθηνᾶς, ἄλλα τὴν ἔριδα Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνα, ἄλλα τὴ ρήξη Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν, ἄλλα τὴ Γιγαντομαχία καὶ τὴν Ἀμαζονομαχία,κι' ἄλλα τὴν πομπὴ τῶν Παναθηναίων. Ὅλ' αὐτὰ τὰ φειδιακὰ ἀριστουργήματα ἔφυγαν τότε ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, καὶ δὲν ἀπόμειναν παρὰ λίγα κομμάτια, ποὺ βρίσκονται σήμερα στὸ Μουσεῖο τῆς Ἀκρόπολης, μαζὶ μὲ τὰ ἐκμαγεῖα τῶν κλεμμένων γιὰ παρηγοριά... Ὁ λόρδος Ἔλγιν εἶχε καταφέρει τότε νὰ πάρῃ ἀπ' τὸ Σουλτάνο ἕνα φερμάνι, — τὸ 1815, δηλαδὴ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς μακραίωνης τουρκοκρατίας,—ποὺ τοῦ ἔδινε τὴν ἄδεια «νἀφαιρέσῃ μερικὲς πέτρες (!) κι' ἐπιγραφὲς ἀπὸ τὸν Παρθενῶνα κι' ἄλλα μνημεῖα τῆς Ἀκρόπολης». Ἔτσι μπόρεσε νὰ κάμῃ ἀνενόχλητος ὅλη αὐτὴ τὴν καταστροφὴ στὸν Παρθενῶνα καὶ στὸ Ἐρεχθεῖο. Λένε μάλιστα πὼς γιὰ «ἀναφαίρεσῃ τῆς πέτρες» καὶ νὰ τὶς κουβαλήσῃ στὴν Ἀγγλία, ξόδεψε σχεδὸν ἕνα ἑκατομμύριο. Τόσο τὶς πούλησε στὸ Βρεττανικὸ Μουσεῖο. Τί κέρδισε λοιπόν; Τὴ δόξα μόνο ἑνὸς νεώτερου Ἡρόστρατου καί... τὴν κατάρα τῆς Ἀθηνᾶς, ποὺ ἡ θεὰ τοῦ τὴν ἔδωσε μὲ τὸ στόμα τοῦ Μπάϋρον. Πραγματικῶς, ἕνα περίφημο ποίημα τοῦ μεγάλου ἄγγλου ποιητῆ ἐπιγράφεται «Ἡ κατάρα τῆς Ἀθηνᾶς». Γεμάτος ὀργή, ὁ Μπάϋρον τὸ ἔγραψε ὅταν εἶδε μὲ τὰ μάτια του τὴ φριχτὴ ἱεροσυλία ποὺ εἶχε κάνει στὸν Ἱερὸ Βράχο ὁ ἀνίερος συμπολίτης του.

Ἔ, δὲν ἦταν ἡ μόνη ποὺ ἔγινε στὴν Ἀκρόπολη. Ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες πρίν, ὅποιος ξένος ἐρχόταν, κάτι ἔσπαζε καὶ κάτι ἔπαιρνε μαζί του. Καὶ τὴν ἀρχὴ τὴν ἔκαμαν οἱ Ρωμαῖοι ἀφότου κατάχτησαν τὴν Ἑλλάδα. Ἔπειτα οἱ Φράγκοι, οἱ Βενετοὶ καί, ὅταν ἡ Ἀκρόπολη ἔγινε τούρκικη, ὅλος ὁ κόσμος. Δηλαδὴ ἐμπᾶτε σκύλοι ἀλέστε... Χωριστὰ οἱ καταστροφὲς ποὺ ἔκαναν οἱ ἴδιοι οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ ἄγνοια βαρβαρότητα καὶ ἀνάγκη, καίγοντας τὰ μάρμαρα γιὰ νὰ ... κάνουν ἀσβέστη, ἀπογκρεμίζοντας ναοὺς γιὰ νὰ χτίζουν σπιτάκια, καὶ βγάζοντας τὸ μολύβι ἀπ' τὶς κολόννες γιὰ νὰ χύνουν πολεμοφόδια. Μιὰ φορὰ μάλιστα ποὺ τοὺς εἶδε ἀπὸ κάτω νὰ τὸ κάνουν ὁ Ὀδυσσέας Ἀνδρούτσος, — ἦταν τὸν πρῶτο χρόνο τῆς Ἐπανάστασης, ὅταν οἱ Τοῦρκοι κλείστηκαν στὴν Ἀκρόπολη κι' οἱ Ἕλληνες τοὺς πολιορκοῦσαν, — τοὺς φώναξε: «Μὴ χαλᾶτε, βρὲ παλιότουρκοι, τὶς κολόννες, κι' ἐγὼ σᾶς στέλνω μολύβι γιὰ νὰ μᾶς πολεμήσετε!» Πόση ἀγάπη πρὸς τἀρχαῖα κειμήλια μαρτυρεῖ αὐτὸ τὸ ἀνέκδοτο, τὴν ἀγάπη ἐκείνη, τὴ λατρεία, ποὺ ποτὲ ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἔπαψε νὰ τὴν αἰσθάνεται, οὔτε στὰ πιὸ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς του καὶ τῆς δυστυχίας! Γι' αὐτό, μόλις ἐλευθερώθηκε, τὸ πρῶτο ποὺ σκέφθηκε, ἦταν νὰ τὰ περισώσῃ, νὰ τὰ προφυλάξῃ, νὰ τἀναστηλώσῃ. Καθὼς σᾶς εἶπα καὶ τὴν ἄλλη φορά, οἱ ἐργασίες στὴν Ἀκρόπολη ἄρχισαν τὴν ἐπαύριο τῆς ἀπελευθερώσής της. Κι' ἐξακολουθοῦν ἀκόμα, καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν...

Φυσικά, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ξαναβρεθοῦν τὰ χαμένα. Μπορεῖ ποτὲ νὰ ξαναγυρίσῃ στὴ θέση του τὸ χρυσελεφάντινο ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ποὺ μεταφέρθηκε μιὰ φορὰ στὴν Κωσταντινούπολη καὶ χάθηκε κεῖ σὲ μιὰ πυρκαϊά;.. Μποροῦν ὅμως ἐξαίρετα νὰ ξαναγυρίσουν τὰ κλεμμένα ποὺ βρίσκονται ἀλλοῦ. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὰ «Ἐλγίνεια μάρμαρα». Δὲν ὑπάρχει πιὰ λόγος νὰ μᾶς τὰ φυλάῃ Ἀγγλία. Εἴμαστε ἐλεύθεροι κι' ἀρκετὰ δυνατοὶ γιὰ νὰ τὰ φυλάμε μεῖς. Ἐκτὸς ποὺ μᾶς ἀνήκουν,— «τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι», εἶπε τελευταῖα κι' ἕνας Ἄγγλος ποὺ ρωτήθηκε γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση, — μὰ κι' ἡ θέση τους δὲν εἶναι στὸ Βρεττανικὸ Μουσεῖο, ἀλλὰ στὸ Ἐρεχθεῖο καὶ στὸν Παρθενῶνα. Τὰ θέλουμε γιὰ νὰ τὰ βάλουμε ἐκεῖ ποὺ ἦταν κι' ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ εἶναι. Ὁ κόσμος ὅλος μᾶς τὸ ἀναγνωρίζει. Οἱ Εὐρωπαῖοι κι' οἱ Ἀμερικανοί, κι' οἱ ἴδιοι οἱ Ἄγγλοι, θὰ παρακαλέσουν μαζί μας,—ἄρχισαν κιόλα,— τὴν Ἀγγλικὴ Κυβέρνησῃ νὰ εἰσακούσῃ μιὰ τόσο δίκαιη αἴτησῃ. Καὶ ποιὸς ξέρει! γρήγορα θἀκουστοῦν πάλι οἱ Νεράϊδες τοῦ Κάστρου νὰ κλαῖνε ἀπὸ χαρά...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΕ

Ἕνας κακότεχνος ζωγράφος ἔκαμε τὸ πορτραῖτο τοῦ Πάπα Λέοντα τοῦ Δεκάτου, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ βάλῃ ἀπὸ κάτω τὴν ὑπογραφή του μ' ἕνα ρητὸ ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο.

Μὲ δυσκολία ὁ Πάπας ἀναγνώρισε τὸν ἑαυτό του σ' ἐκεῖνο τὸ σκιάχτρο... Σκέφθηκε, χαμογέλασε, πῆρε τὴν πένα κι' ἔγραψε ἀπὸ κάτω τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ:

«Μὴ φοβεῖσθε. Ἐγώ εἰμί!»

Κι' ὑπόγραψε γενναῖα.

Θ ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ξεκίνησεν ἐχτὲς μιὰ σούστα
μὲ μπόγους, μὲ ἄντρες, μὲ παιδιά·
ἐκύλησε γιαλὸ-γιαλὸ
κ' ἐστάθηκε στὴν ἀμμουδιά.

Ξεφόρτωσεν ἐκεῖ τοὺς μπόγους,
κατέβηκαν ἐκεῖ μικροί-μεγάλοι·
στήνουνε τὸ τσαντήρι μάνι-μάνι
κι' ἡ σούστα ξεκινᾶ καὶ πάλι...

Ξεκίνησε ἀδειανὴ μιὰ ἡ σούστα
κι' ἤρθε στὴν πόλη ἀργὰ τὴ νύχτα·
ἐπέρασε γιαλὸ-γιαλὸ
καὶ κάποιος σκύλος τὴν ἀλύχτα.

Κατέβηκαν στὴν ἀμμουδιὰ
παιδιὰ ποὺ τώρα κολυμπᾶνε·
ποὺ χτίζουν φούρνους μὲ τὴν ἄμμο
κι' ὅλα μαζί τους τραγουδᾶνε.

Κατέβηκαν στὴν ἀμμουδιὰ
ἄντρες ποὺ πιὸ ἀνοιχτὰ ψαρεύουν,
καὶ τὰ χαράματα ἄλλες μέρες
ἀθῶα πουλιὰ θὰ σημαδεύουν.

Κι' ἔτσι θὰ ζοῦν τὸ καλοκαίρι·
ὥς ὅτου κάποια σούστα πάλι
ἔρθῃ, νὰ φορτωθῇ τοὺς μπόγους,
καὶ θ' ἀνεβοῦν μικροί-μεγάλοι.

Θὰ ξεκινήσῃ φορτωμένη
μὲ μπόγους, μὲ ἄντρες, μὲ παιδιά·
γιαλὸ-γιαλὸ ξανὰ θὰ τρέξῃ
καὶ θὰ γυρίσῃ μιὰ βραδυά.

Μακντόψ

Μεγάλη Τάξις —Β' Βραβεῖο
Μ. Διαγωνισμοῦ Ποιήματος.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ἐγὼ θ' ἀνέβω στὴν πλαγιὰ
Καὶ θὰ σὲ τραγουδήσω,
Νὰ πάρῃ ὁ κάμπος τὸν ἀχὸ
Καὶ τὴ φωνή ν' ἀφήσω!

Σὲ χαίρομαι μὲ τῆς ψυχῆς
Τὰ μάτια, ξαπλωμένη
Στὸ πράσινο χορτάρι σου,
Ὦ ἀγιε ἐξοχή!

Τὸ μυρωμένο ἀγέρι σου
Τριγύρω ν' ἀνασαίνει
Ὅταν ἀνθίζει ἀγράμπελη
Στοὺς φράχτες γελαστή!

Ὅταν βουΐζει ἡ ρεμματιὰ
κι' ἡ καλαμιὲς λυγοῦνε,
μέσ' στὶς σκιές, στὰ κρύσταλλα,
στ' ἀθάνατο νερό,

Σὰν τὰ κοπάδια ἔρχονται
ἀργὰ νὰ ποτιστοῦνε
Καὶ οἱ φλογέρες παίζουνε
τραγούδι δροσερό.

Τὸ πιὸ φτωχὸ καλύβι σου,
Μὲ τὸ δικό μου μάτι
ἀνάμεσα στὶς κυκλαμιὲς
τὸ βλέπω ἐγὼ παλάτι!

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Μεγάλη Τάξις,—Γ' Βραβεῖον
Μ. Διαγωνισμοῦ Ποιήματος.

ΑΙΝΑ

Εἶναι μιὰ στρουμπούλα, ἐντεκα χρονῶ, μὲ μαῦρα ἐκφραστικὰ ματάκια κι' ἐβένινα μαλλιά.

Ἀπὸ πολὺ μικρὴ εἶχε πόθο νὰ μάθῃ βιολί. Τὴν βλέπατε, μόλις τεσσάρω χρονῶ, νὰ πέρνῃ ὅ,τι ἔβρισκε μπροστά της: μιὰ σκούπα εἴτε μιὰ μασιὰ γιὰ βιολί, μιὰ βέργα γιὰ δοξάρι, μιὰ καρέκλα γι' ἀναλόγιο, μιὰ ἐφημερίδα γιὰ νότα, κι' ἄρχιζε... ἡ μελωδία.

Κι' ὁ πόθος της ἐκπληρώθηκε ἕνα αὐγουστιάτικο δειλινὸ τοῦ 1927, ποὺ ἡ καλή της μαμμὰ τῆς χάρισε τὸνειρεμένο ὄργανο...

Τὸ βράδυ, μόλις γυρίσῃ ἀπὸ τὸ σχολειό, θὰ τρέξῃ στὸ βιολί της. Καὶ τὸ πρωί, πρὶν φύγει, θὰ ποτίσῃ τὰ λουλούδια της ποὺ λατρεύει...

Μιὰ μέρα ποὺ καθόμαστε μαζὶ στὸν κῆπο, τὴ ρώτησα:

— Γιά πές μου, Λενούλα, κότε εἶσαι στὴ ζωή σου πιὸ εὐχαριστημένη, ὅταν παίζῃς βιολὶ ἢ ὅταν ποτίζῃς τὰ λουλούδια σου;

— Ἂν τὸ μαντέψῃς! μοῦ ἀπάντησε.

Σεῖς τί θὰ λέγατε; ἢ τὰ λουλούδια, ἢ τὸ βιολί.

Κι' ὅμως· σὰν τῆς ἀνακοίνωσα τὴ σκέψη μου, μοῦ εἶπε, χτυπώντας καὶ τὰ χεράκια της γιὰ νὰ δείξῃ τὴ μεγάλη της ἱκανοποίησῃ.

— Δὲν τὸ βρήκες!.. Θυμᾶσαι βέβαια πέρσυ τί κλάμια ἔκανα, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μοῦ δώσουν ἰδιαίτερη κάμαρα, μὲ τὴ σκέψη ὅτι θὰ κοιμᾶμαι πιὰ μονάχη, δίχως νὰ νοιώθω πλάϊ στὸ δικό μου κρεβάτι, τὸ κρεβάτι τῆς καλῆς μου μαμμᾶς. Τώρα λοιπὸν τὴν περισσότερη εὐχαρίστησῃ αἰσθάνομαι ὅταν ἀρρωσταίνω καὶ ξέρω πὼς στὸ προσκέφαλό μου θὰ στέκῃ ἡ μαμμά μου. Τὴ λυπᾶμαι τὴν καϊμένη ποὺ ἤαγουπνᾶ, ἀλλὰ μόνο ὅταν τὶς νύχτες τὶς περνῶ στὸ πλευρό της, εὐχαριστιέμαι...

Ἀνδαλουσία

Η ΚΑΤΑΝΤΙΑ ΕΝΟΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ

Στὸ μικρὸ δασάκι, κοντὰ στὸ ἐξοχικό μας σπίτι, ἦταν μιὰ λεύκη, μιὰ λεύκη ποὺ τὴν ἀγαποῦσα πολύ. Ὅταν ἐρχόταν τὸ καλοκαίρι μὲ τὴ ξένοιαστή του ζωή, σχεδὸν κάθε πρωὶ πήγαινα ἐκεῖ πέρα μὲ μιὰ ἀγαπημένη φιληνάδα.

Ἤρθε ὅμως ἕνα ἀνοιξιάτικο πρωϊνὸ ποὺ τ' ὁμορφο κοριτσάκι μὲ τὶς χρυσὲς μπούκλες ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ γαλανὰ ματάκια του.

Δυὸ χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε... Κάποτε θέλησα νὰ ξαναδῶ τὰ μέρη ἐκεῖνα ποὺ μοῦ θυμίζανε τόσες ἀξέχαστες μέρες.

Πῆρα τὸ στενὸ μονοπάτι καὶ σὲ λιγάκι ἔφθασα· τί βρῆκα ὅμως στὴ θέση τοῦ ἀγαπημένου δέντρου; Ἕναν ξερὸ μονάχα κορμὸ ποὺ γύρευε ἕνα τελευταῖο χτύπημα νὰ πέσῃ. Δὲν πίστευα στὰ μάτια μου, δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πόση ὥρα κάθησα ἔτσι βυθισμένη στὶς σκέψεις μου, ὅταν μὲ τράβηξαν κάτι βαριὰ βήματα κι' ἕνα μονότονο τραγούδι. Γύρισα κι' εἶδα ἕνα γέρο ξυλοκόπο. Πλησίαζε σιγὰ-σιγὰ κρατώντας στὰ χέρια του ἕνα δυνατὸ τσεκούρι. Χωρὶς κἂν νὰ φανῇ ὅτι μὲ πρόσεξε, πλησίασε τὴ λεύκη μας καὶ τὴν ἐξέταζε.

— Τί θὰ τὸ κάνῃς τὸ δέντρο; ρώτησα. Ὁ γέρος ξαφνιάστηκε ἀπ' τὴν ἐρώτησή μου.

— Τί θὰ τὸ κάνω; καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνεις; θὰ τὸ κόψω νὰ τὸ κάνω ξύλα γιὰ νὰ ζεσταίνονται τὰ ἐγγονάκια μου τὸ χειμῶνα, μικρούλα μου.

Σὰ μαχαίρι μοῦ μπῆκαν στὴν καρδιὰ ἐκεῖνα τὰ λόγια.

— Καὶ δὲν τὸ λυπᾶσαι;

— Κούτσουρο εἶναι, τί νὰ τὸ λυπηθῶ;

Καὶ χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσῃ πιά, ἄρχισε τὴ δουλειά του.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ ἥλιος ἔδυε.

Ἕνας ἀέρας δυνατὸς ἄρχισε νὰ φυσᾷ· τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων ἔγερναν ἀπὸ τὸ φύσημά του κι' ἕνας γκιώνης σφύριζε μελαγχολικά. Ὅλο τὸ δάσος ἐκλαιγε, συμπονοῦσε γιὰ τὴν κατάντια τοῦ ἀρχηγοῦ του...

Γκάπ! Γκούπ! ἐξακολουθοῦσε ἀσυγκίνητος ὁ ξυλοκόπος τῆ δουλειά του, κι' οἱ τσεκουριές του μ' ἔκαναν νὰ ριγῶ. Σὲ λιγάκι ὁ κορμὸς ἦταν πεσμένος κάτω. Τὸν κοίταξα ἀκόμη κι' ὕστερα καταλυπημένη γύρισα στὸ σπίτι.

Καλή, ἀλησμόνητη λεύκη μου!

Ἔνδοξη Σημαία

ΤΑΠΕΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἦτανε καλὴ ἡ κακομοῖρα ἡ Κατινούλα· προκομμένη καὶ στοχαστική. Τί τὰ θέτε ὅμως ἄτυχη πολύ.

Ἔτσι, ἀπὸ μικρὸ παιδί, ἀκόμα καλὰ-καλὰ δὲν ἤτανε ὀχτὼ χρονῶ καὶ ὁ πατέρας της ἀναγκάστηκε νὰ ξενιτευθῇ. Εἶχε πλακώσει μεγάλη φτώχεια τὸ σπιτικό τους, καὶ ὅσο κι' ἂν προσπάθησε, δὲ βρῆκε πουθενὰ δουλειά. Ἔμεινε λοιπὸν στὸ χωριὸ μονάχα μὲ τὴ μάννα της, μιὰ πολυβασανισμένη γυναικούλα ποὺ μὲ ξενοδουλειὲς προσπαθοῦσε νὰ τὰ φέρνῃ βόλτα καὶ νὰ στέλνῃ τὴν Κατινούλα στὸ σχολειό.

Γιὰ λίγο καιρὸ πήγαιναν καλά. Μάθαιναν κάπου-κάπου νέα ἀπὸ τὸν ξενιτεμένο, καὶ οἱ δασκάλες ἦταν ἐνθουσιασμένες μὲ τὴν πρόοδο τῆς Κατινούλας. Στὸ δεύτερο ὅμως ἀπάνω χρόνο ἡ μάννα της θὲς ἀπὸ τὴ μεγάλη κούραση, θὲς ἀπὸ τὶς πολλὲς πίκρες ἔπεσε στὸ κρεββάτι, καὶ σὲ τρεῖς μέρες πέθανε...

Στὴν ἀρχὴ τὸρμανὸ δὲν πολυκατάλαβε τὸ κακὸ ποὺ τὸ βρῆκε. Ὅταν ὅμως τὸ πῆραν κοντά τους κάποιοι μακρυνοὶ συγγενεῖς του καὶ τοῦ ἔδωσαν νὰ καταλάβῃ πὼς ἔπρεπε νὰ δουλεύῃ ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ, γιὰ νὰ τρώῃ ἕνα κομμάτι ψωμί, τότε ἔννοιωσε τὸ χαμὸ τῆς μάννας, κι' ἔβρεχε τ' ἀχυρένιο της προσκέφαλο μὲ ἄφθονα δάκρυα κάθε βράδυ ποὺ ἔπεφτε νὰ κοιμηθῇ.

Εἶχε ὅμως μιὰ ἐλπίδα ποὺ ἀλάφρωνε τὴ ζωή της καὶ τὴν ἔκανε χαρούμενη. Τὸ γράμμα τοῦ ξενιτεμμένου ποὺ ἐρχόταν κάθε μήνα καὶ ρωτοῦσε μὲ ἀγάπη γιὰ τὴ κόρη του, κ' ἀκόμα ὑποσχόταν πὼς θ' ἀρθῇ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Κυρίου κάποτε, νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ ζήσουνε ἥσυχα στὸ φτωχικό τους ποὺ δυὸ χρόνια τώρα ἔμενε κατάκλειστο...

Πέρασαν πέντε χρόνια. Ἡ Κατινούλα ποὺ πάτησε στὰ δεκαπέντε, περίμενε μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα τὸν πατέρα της... Μὰ νά, προχτὲς ὁ ταχυδρόμος τῆς ἔφερε τὴ μεγαλύτερη χαρὰ μ' ἕνα τηλεγράφημα ποὺ ἔλεγε λακωνικά: «Θὰ κάνουμε Λαμπρὴ μαζί». Τί χαρές, τί κακό. Τ' ἀσθενικά της μάγουλα φούσκωσαν λὲς ξαφνικὰ καὶ ροδοκοκκίνησαν. Ὅς, τὸ βράδυ ὅλο τὸ χωριὸ εἶχε μάθει τὸ χαρούμενο μαντάτο, καὶ ἡ Κατινούλα δὲ βαριόταν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ σὲ κάθε μιὰ ποὺ τὴ ρωτοῦσε τὸ τηλεγράφημα καὶ νὰ μετρᾷ τὶς μέρες... Μιά... δυό... εἴκοσι... σὲ εἴκοσι μέρες θὰ ξεκουραζόταν πιά.

Ἕνα πρωὶ ὅμως ξύπνησε μὲ βαρὺ κεφάλι καὶ μὲ θέρμη—ἀπὸ καιρὸ τὴ βασάνιζαν οἱ θέρμες—καὶ οἱ συγγενεῖς της, ποὺ ὅσο λιγόστευαν οἱ μέρες τοῦ ἐρχομοῦ, τόσο μεγάλωνε καὶ ἡ ἀγάπη τους, τὴ συμβούλεψαν νὰ μείνῃ στὸ κρεββάτι. Κ' ἔμεινε. Ὁλοένα ὅμως ἡ κατάσταση της χειροτέρευε, ὡς ποὺ ἕνα βράδυ ξαφνικά, ἀναπάντεχα, ἔκλεισε τὰ μάτια...

Κάθε σπιτικό, ὅπως συμβαίνει πάντα στὰ χωριά, ἤξερε σὲ λίγο τὸ θάνατο τοῦ ὀφανοῦ.

Καὶ οἱ ἁπλοϊκὲς χωριάτισσες τὸ βράδυ στὶς πόρτες τους, σκουπίζοντας μὲ πολύχρωμα μαντήλια τὰ θολωμένα τους μάτια, ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν κάνοντας τὸ σταυρό τους:

— Θεὸς χωρέσ' την... Ἦτανε καλὴ ἡ κακομοῖρα ἡ Κατινούλα... Προκομμένη καὶ στοχαστική. Τί τὰ θέτε ὅμως, ἄτυχη πολύ...

Βαρωνέσσα

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

— Τὸ φεγγάρι μᾶς διηγήθηκε μιὰ ἱστορία, εἶπαν οἱ μενεξέδες ποὺ καθόνταν στὴν ἄκρη τοῦ κήπου· θέλετε νὰ σᾶς τὴ διηγηθοῦμε καὶ σᾶς;

— Ναί, ναί, εἶπαν οἱ βιολέτες κι' οἱ πανσέδες, κι' ἔσκυψαν ἀκόμη περισσότερο τὰ κεφαλάκια τους νἀκούσουν.

— Προτιμοῦμε ἱστορίες ποὺ λέει ὁ ἥλιος, φώναξαν τὰ τριαντάφυλλα γυρίζοντας περήφανα τὰ κεφάλια τους. Εἶναι φωτεινὲς καὶ χαρούμενες. Ἐνῶ τοῦ φεγγαριοῦ εἶναι θλιμμένες καί, ἂν ρωτήσετε τὴ γνώμη μας, πληκτικές.

— Εὐτυχῶς ποὺ κανεὶς δὲ σᾶς ρωτά, ἀπάντησαν ὅλα μαζὶ τὰ λουλούδια.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ μέρος τῶν μενεξέδων:

— Καλοί μας μενεξέδες, εἶπαν, πῆτε μας τὴν ἱστορία.

— Μιὰ φορὰ λοιπόν, μᾶς εἶπε τὸ φεγγάρι, ἦταν ἕνα μικρὸ παιδάκι. Ὅπως κάθε παιδί, ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια, τὰ πουλιὰ καὶ τὸν ἥλιο, καθώς καὶ κάθε τι ποὺ ἦταν ἀνοιχτόχρωμο, ζωηρὸ καὶ φωτεινό. Ὅλη τὴ μέρα ἔτρεχε στὸν κῆπο κελαϊδώντας σὰν πουλάκι καὶ μαζεύοντας λουλούδια, ἐνῷ ὁ ἥλιος ἔριχνε τὶς ἀχτίδες του νὰ χρυσώσουν τα μαλλιά του.

Ἕνα βράδυ γλυκὸ τῆς ἄνοιξης, ἔριξα ὅπως πάντα τὸ βλέμμα μου στὸν κῆπο. Τὸ παιδάκι ἦταν ἐκεῖ. Μὰ δὲν ἔτρεχε ὅπως ἄλλοτε. Καθόταν σ' ἕνα μπάγκο καὶ μὲ σπασμένη φωνὴ τραγουδοῦσε ἕνα γλυκὸ καὶ θλιμμένο τραγούδι. «Ὅταν, ἔλεγε, ὁ ἥλιος παψῃ νὰ λάμπῃ σὰν καὶ τώρα, ὅταν τὰ λουλούδια μαραθοῦν καὶ φύγουν τὰ πουλάκια, τότε κι' ἐγὼ τὰ μάτια μου γιὰ πάντα θὲ νὰ κλείσω».

Ἄξαφνα στὸ βάθος τοῦ κήπου εἶδα, καθώς γύρισα τὸ βλέμμα μου, μιὰ μητέρα νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς, ἐνῶ ἕνας πατέρας κοίταζε τὸ παιδὶ μὲ λαχτάρα καὶ μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα. Γιατί ἔκλαιγαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; Ξαναγύρισα καὶ κοίταξα τὸ παιδί. Καὶ τότε εἶδα, γιὰ πρώτη φορά, πώς ἦταν, ἀλήθεια, ἀρκετὰ χλωμό.

Καὶ πέρασε ἡ ἄνοιξη, πέρασε καὶ τὸ καλοκαίρι κι' ἦλθε τὸ φθινόπωρο κι' ἔπειτα ὁ χειμώνας. Τὸ παιδάκι δὲν ἔβγαινε πιὰ στὸν κῆπο καὶ μέρα μὲ τὴ μέρα μαραινόταν περισσότερο σὰν τὰ φτωχὰ λουλούδια.

Καὶ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἄνοιξης ἔκλεισε τὰ μάτια του γιὰ πάντα, χωρὶς νὰ προφθάσῃ νὰ δῇ τὸν ἥλιο ποὺ ἔριξε κείνη τὴ μέρα τὶς ἀχτίδες του νὰ φωτίσουν τὸ χλωμὸ πρόσωπό του, τὰ λουλούδια ποὺ ξανάρχιζαν νανθίζουν, καὶ τὰ πουλάκια ποὺ ἦλθαν νὰ χαιρετίσουν τὴν ἄνοιξη.

— *Σαχλαμάρες*, εἶπαν τὰ τριαντάφυλλα μ' ἀδιαφορία.

Μὰ κανεὶς δὲν τοὺς ἀπάντησε. Τὸ λουλουδάκια εἶχαν τόσο συγκινηθεῖ, ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ διάθεση νὰ μαλώσουν.

(Μίμηση) *Συλφὶς*

ΣΚΕΨΕΙΣ

** Τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ ἁπλώνουν τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο τὶς ρίζες τους στὴ γῆ, ποὺ ὅλα μαζὶ τὰ τρέφει, καὶ ὅλα γαληνεμένα φυτρώνουν. Κανένα δὲν ἐνοχλεῖ οὔτε χαλάει τὸ ἄλλο. Γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶναι λιγότερο καλὸς ἀπέναντι τῶν ἄλλων;

Lamennais

** Ἡ ἀληθινὴ φιλία εἶναι γενναιόδωρη καὶ πλαταίνει τὸ νοῦ. Lamartin

** Τὸ χαμόγελο εἶναι τὸ φῶς τοῦ προσώπου, ἡ φιλία εἶναι τὸ φῶς τῆς ψυχῆς.

Bertheroy

** Ἡ ψυχὴ ποὺ ἔχει γνωρίσει τὴν ἀληθινὴ φιλία, περιφρονεῖ τὶς ἐφήμερες γνωριμίες.

Rivarol

** Ὁ κακὸς εἶναι ἕνας ἀνάπηρος, στὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ξέχασε νὰ δώσῃ τὴ στοργή.

V. Hugo

** Ἡ φιλία εἶναι γιὰ τὴν ψυχὴ ὅ,τι εἶναι ἡ ψυχὴ γιὰ τὸ σῶμα.

La Rochefoucauld

** Οἱ μεγάλες ψυχές, ὅταν πληγώνονται βαθειά, ζητάνε τὴ μοναξιὰ γιὰ νὰ γιατρευτοῦν.

J. Sandeaux

** Τὸ πιὸ γλυκὸ καταφύγιο στὶς ὧρες τῆς λύπης μας εἶναι ἡ ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας.

Florian

ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΜΟΥ

Χαρούμενο, εἶπα, στὰ κλαδιὰ
ἂς ξαναψάλῃ,
κι' ἀνοίγω τὸ κλουβὶ καὶ λευτεριὰ
τοῦ δίνω πάλι.

Καὶ κάτω ἀπ' τὸ γαλάζιον οὐρανὸ
καθώς πετοῦσε,
μὲ τὴ φωνή του τὸ φτερνὸ
Λὲς μ' εὐλογοῦσε.

Ἡρόδοτος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας.

Ὁ καθηγητής.—Πῶς ἐλέγοντο αὐτὰ τὰ χαρτιὰ μὲ τὰ ὁποῖα οἱ Πάπαι ἔλυον τὰς ἁμαρτίας;

Ὁ μαθητής, ἀφηρημένος: —Λυσόχαρτα!!

Ἀστραπόβροντο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

[Ἴδε Διάπλ. 1929, φ. 35-36].

Τὸ θέμα ἦταν δυὸ σκηνὲς ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ντωντὲ «Ὁ Πιτσιρίκος» ποὺ δημοσιευόταν πέρυσι. Καθένας μποροῦσε νὰ ζωγραφίσῃ ἢ τὴ μιά, ἢ τὴν ἄλλη, ἢ καὶ τὶς δυὸ γιὰ νὰ τοῦ διαλέξω τὴν καλύτερη.

Ὁ *Μακντὸφ* λοιπόν, στὴ Μεγάλη Τάξη, ζωγράφισε καὶ τὶς δυό. Ἔ, ἡ σκηνὴ στὸ Λύκειο, μὲ τὸν Πιτσιρίκο, τὴ γριὰ καὶ τὸ κοριτσάκι, εἶναι ὄχι μόνο ἡ καλύτερη ἀπὸ τὶς δυό, ἀλλὰ κι' ἡ καλύτερη ἀπ' ὅλες ὅσες ἔλαβα γιὰ τὸ Διαγωνισμό. Κι' ἡ σύνθεση ὡραία, κι' ὁ φωτισμὸς ἀρκετὰ καλός, καὶ τὸ σύνολο πολὺ κομψὸ κι' εὐχάριστο. Αὐτὴ ἡ ζωγραφιὰ θὰ μποροῦσε ἐξαίρετα νὰ σταθῇ κοντὰ στὶς ἄλλες ποὺ στόλιζαν πέρυσι τὸν «Πιτσιρίκο». Καλὴ βέβαια κι' ἡ ἄλλη τοῦ *Μακντὸφ* (στὸ ξενοδοχεῖο ὁ «Γύρος τῆς Γαλλίας» μὲ τὸν Πιτσιρίκο, τὴν Ἀννοὺ καὶ τὸν ἄντρα της) ἀλλὰ δὲν συγκρίνεται μ' αὐτὴν ποὺ παίρνει τὸ Α' βραβεῖο.

Μοῦ ἄρεσε καὶ ἡ ζωγραφιὰ τοῦ *Φὼδ Μάδη*, ἡ καλύτερα τὸ σκίτσο ποὺ παριστάνει τὴ συνάντηση Πιτσιρίκου καὶ Ἀννούς. Ἔχει *πολλὴ κίνηση* καὶ ζωή, περισσότερη ἴσως κι' ἀπὸ τὴ σκηνὴ στὸ Λύκειο, ἂν κι' αὐτὴ φαίνεται πιὸ καλὰ καὶ προσεχτικὰ δουλεμένη. Ἐκεῖνο ποὺ βρίσκω ἐλάττωμα, εἶναι ὅτι καὶ τὰ τρία πρόσωπα βρίσκονται στὴν ἴδια σχεδὸν γραμμὴ κατὰ μέτωπο, κι' ἔτσι ὁ Πιτσιρίκος οὔτε ἀντικρύζει τὰ «μαῦρα μάτια», οὔτε καὶ φαίνεται νὰ τὰ κοιτάζῃ ἀπὸ τὸ πλάϊ. Ἀλλὰ κι' ἡ γριὰ δὲν παριστάνεται τόσο «φριχτὴ» ὅσο θὰ τὴν ἤθελε ὁ συγγραφέας: εἶναι μᾶλλον μιὰ ὄμορφη ἡλικιωμένη κυρία.

Τὸ σκίτσο τοῦ *Ἀκάμα* ἔχει τὴ *γνωστή μας* τεχνοτροπία του. Εἶναι ἰδιότροπο, μοντέρνο, μὲ λίγες γραμμὲς γιὰ πρόσωπα καὶ πράγματα, τὶς ἀπαραίτητες, καὶ μὲ λίγες σκιὲς ποὺ συμπληρώνουν. Παριστάνει τὸν Πιτσιρίκο στὸ ξενοδοχεῖο. Ὁ ἄντρας τῆς Ἀννοὺς κοιμᾶται στὸ τραπέζι του, ἀλλὰ ἡ Ἀννοὺ δὲν φαίνεται. Ὥστε μπορῶ νὰ κῶ ὅτι εἶναι μόνο ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴ σκηνὴ ποὺ ζήτησα. Ἀλλὰ κι' ὁ Πιτσιρίκος δὲν εἶναι ὅλος: ἕνα *κομμάτι φαίνεται* κι' ἀπ' αὐτόν. Καὶ τὸ μάτι του κάνει τὴν ἐντύπωση πὼς τοῦ πέφτει ἢ πὼς φορεῖ μονόκλ μὲ κορδόνι... Ἀλλὰ ξέχασα: Αὐτὰ εἶναι τῆς τεχνοτροπίας. Πάντως τὸ σκίτσο ἔχει πρωτοτυπία.

Τὸ σκίτσο τοῦ *Δαμπαδία* δὲν ἔχει τόση. Ἀκόμα, τὰ «μαῦρα μάτια» σ' αὐτὸ φαίνουνται σὰν κλειστά, κοιμισμένα,—ἐγὼ νομίζω πὼς ἔπρεπε νἆναι μεγάλα κι' ὁλάνοιχτα,—κι' ὁ Πιτσιρίκος περνώντας, κοιτάζει ὁλωσδιόλου ἀπὸ τἄλλο μέρος, ἐνῷ, νομίζω, ἔπρεπε νὰ κοιτάζῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ὡστόσο τὸ σκίτσο εἶναι τεχνικό.

Τῆς «παλιᾶς μου συνδρομήτριας» *Ἔρσης* θυμίζει πολὺ τὰ σκίτσα τῆς *Λιλάντας*. Μὴν εἶναι ἡ ἴδια; Ὁπωσδήποτε ἡ ζωγραφιὰ εἶναι ἀπὸ τὶς καλύτερες, προπάντων ὡς σύνθεση. Τὸ κοριτσάκι, γυρισμένο λίγο πίσω, κοιτάζει «μὲ περιέργεια» τὸν Πιτσιρίκο, ποὺ κι' αὐτὸς τὸ κοιτάζει. Μόνο σὲ μερικὲς λεπτομέρειες—πόδια, χέρια, ράγες,—θἄβρισκε κανένας ψεγάδια...

Ἡ *Εὔα* ἔκαμε τὴν περισσότερη ἐργασία: Ζωγράφισε καὶ τὶς δυὸ σκηνὲς ποὺ ζήτησα, ζωγράφισε ἀκόμα καὶ διάφορα ἐξαρτήματά τους ἢ παραρτήματα, ἄλλα στὴν ἴδια εἰκόνα, μέσα σὲ κύκλο ἢ στὰ περιθώρια, κι' ἄλλα χωριστά. Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημα. Ἀλλ' ἀπ' ὅλα περισσότερο μοῦ ἄρεσε τὸ κεφαλάκι τοῦ κοριτσιοῦ μὲ τὰ «μαῦρα μάτια» μέσα σ' ἕναν κύκλο. Εἶναι ἐκφραστικώτατο!

Τἄλλα, σ' αὐτὴ τὴν Τάξη, εἶναι μᾶλλον ἀσήμαντα, καὶ μερικὰ μάλιστα ἀτεχνότατα. Ἐπαινῶ ὅμως κ' ὅλους αὐτοὺς γιατὶ προσπάθησαν κἄτι νὰ κάμουν, ἀδιάφορα ἂν,—γιὰ πρώτη ἢ δεύτερη φορά,—δὲν τὸ πέτυχαν ὅσο ἤθελαν.

***

Ἡ ζωγραφιὰ ποὺ παίρνει τὸ Α' Βραβεῖο στὴ Μικρὴ Τάξη,—τοῦ *Γόρδωνος*—δὲν εἶναι βέβαια σὰν τοῦ *Μακντὸφ* στὴ Μεγάλη. Καθὼς βλέπετε ὅμως, εἶναι κι' αὐτὴ μὲ τὸν ἴδιο *τρόπο καμωμένη*: καὶ μαρτυρεῖ ἀρκετὴ ἱκανότητα στὴ σύνθεση. Δυὸ μόνο θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ. Πρῶτο, ὁ Πιτσιρίκος παρουσιάζεται πιὸ κοντὸς ἀπ' ὅ,τι τὸν ξέρουμε (ἂς κάθεται, τὸν φαντάζεται κανένας ὀρθὸ) κι' ἔπειτα, αὐτὴ τὴ στιγμή, θἄπρεπε νἆταν σηκωμένος κι' αὐτὸς γιὰ νὰ χαιρετήσῃ τὴν Ἀννού.

Περισσότερα τὰ δυὸ σκίτσα τῆς *Πάνθειας Ἀβραδάτου*, προπάντων ἐκεῖνο ποὺ παριστάνει τὴ σκηνὴ στὸ ξενοδοχεῖο. Εἶναι ρεαλιστικὸ μαζὶ καὶ γελοιογραφικό. Ὁ ξενοδόχος μάλισμα μὲ τὰ μανικοπουκάμισα, κοιμισμένος μπροστὰ στὴν ἐφημερίδα ποὺ διάβαζε—εἶναι ἡ «Παλιγγενεσία» τῶν πατέρων μας!—καὶ κάτω ἀπὸ τὸ μαυροπίνακα τῶν βραδεσεδιῶν («Ἀντάρας 6,40, Μανόλις 3,60, Μύτσος 1,20») εἶναι μιὰ τέλεια κρικατούρα! Οἱ πολλὲς ὅμως λεπτομέρειες — ἡ *Πάνθεια Ἀβραδάτου* ἔχει ζωγραφίσει καὶ τὰ ἐλάχιστα μέσα στὴ σάλα τοῦ ξενοδοχείου!—φορτώνουν αὐτὸ τὸ ἔργο καὶ τὸ βλάπτουν.—Τὸ ἄλλο, ἡ σκηνὴ στὸ Λύκειο, εἶναι πολὺ μετριώτερο. Κι' ἐκεῖνο προπάντων ποὺ δὲν πέτυχε καθόλου ἡ *Π. Α.* εἶναι τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ μαῦρα μάτια. Δὲν θἄταν βέβαια τόσο ἄσχημο στὸ φυσικό...

Ἀπεναντίας, στὸ σκίτσο τοῦ *Στέλιου* τὸ καλύτερο μέρος εἶναι τὸ κεφάλι τοῦ κοριτσιοῦ, κι' ἀπ' αὐτὸ πάλι τὸ κεφάλι, τὰ μάτια του. Ἀληθινὰ εἶναι κάτι ὡραῖο! Ἡ γριὰ ὅμως πολὺ ἄσχημη, ἢ μᾶλλον ἀφύσικη: μοιάζει σὰν ἄντρας.

Γι' ἄλλα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω ἰδιαίτερο λόγο. Θὰ πῶ ὅμως πὼς γενικὰ εἶμαι εὐχαριστημένη. Ἀρκετοὶ σχετικῶς ἔλαβαν μέρος στὸ δυσκολώτατο αὐτὸν Διαγωνισμό, κι' ἀρκετοὶ πάλι ἐνίκησαν τὶς μεγάλες του δυσκολίες.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ, ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ οἱ μὴ σημειώσαντες ἡλικίαν.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Μακντὸφ*** [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Φὼδ Μάδης*** [18Ε]. — ***Ἀκάμας*** [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Ἔρση*** [16Ε].—***Δαμπαδίας*** [15Ε].—***Εὔα*** [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Πιτσιρίκος τοῦ Ἀγρινίου, Ροδάνθη, Ἀγκάθι.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: Ἄγνωστη, Ἄρχοντας τοῦ Κόσμου Ἰάκ. Ξανθός, Ι.Ν. Μαυρομάτης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω.

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Γόρδων*** [18Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Πάνθεια Ἀβραδάτου*** [16Ε].—***Στέλιος*** [14Ε].

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [5Ε] εἰς ἕκαστον: Ἐρείκη, Ἀργυρόπουλος, Φεγγαρόλουστο Κῦμα.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879–1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ὁ δὲ *Τόμος τοῦ 1929* τιμᾶται ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23 εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος*.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 25 Ἰουνίου 1930

Αἰ «φιλοσοφήσουμε» λίγο κι' ἀπάνω σταποτελέσματα τοῦ Μ. Διαγωνισμοῦ Ζωγραφικῆς ποὺ δημοσιεύονται σήμερα. Ἔλαβαν μέρος 19 Διαπλασόπουλα. Γιὰ τέτοιο Διαγωνισμὸ εἶναι ἀρκετά. Δὲν μπορεῖ, βλέπετε, νὰ ζωγραφίζῃ ὁ καθένας σκηνὲς ἀπὸ ἕνα μυθιστόρημα, ὅπως μπορεῖ νὰ βρίσκῃ τὶς λευκές του λέξεις... Κι' ἀπὸ τὰ 19 αὐτὰ Διαπλασόπουλα, τὰ 10 εἶναι ἀγόρια, δηλαδὴ περισσότερα ἀπὸ τὰ μισά. Καὶ πάλι, ἀπὸ τὰ 9 Βραβεῖα ποὺ δόθηκαν, — δὲν ὑπῆρχαν ὑποψήφιοι γιὰ περισσότερα, —τὰ 6 τὰ πῆραν ἀγόρια, καὶ μάλιστα τὰ μεγαλύτερα. Νὰ λοιπὸν κι' ἕνα Διαγωνισμὸς στὸν ὁποῖον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀγοριῶν εἶναι ὁλοφάνερη κι' ἀναμφισβήτητη. Οὔτε μποροῦσε νἆναι διαφορετικά. Γιατί σ' αὐτὲς τὶς *Τέχνες*, — τὴ *Ζωγραφική*, τὴ *Μουσική* κτλ. — οἱ ἄντρες ὑπερέχουν γενικὰ τὶς γυναῖκες, ἀκόμα καὶ στὴν παιδικὴ ἡλικία, ποὺ οἱ γυναῖκες ὑπεράχουν σ' ὅλα τἄλλα τὰ πνευματικά. Γι' αὐτό, οἱ ζωγράφοι κι' οἱ μουσικοσυνθέτες στὸν κόσμο εἶναι ἀσύγκριτα περισσότεροι καὶ μεγαλύτεροι ἀπὸ τὶς ζωγράφισσες καὶ τὶς μουσικοσυνθέτριες. Εἶναι γνωστὸ ἐπίσης, ὅτι στὴ Ζωγραφικὴ καὶ στὴ Μουσική, φάνηκαν πολλὰ πρώιμα τἄλλαντα ἀγοριῶν, ἀλλὰ πολύ, πολὺ λιγώτερα κοριτσιῶν. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀγοριῶν σ' ἕνα Διαγωνισμὸ Ζωγραφικῆς δὲν ἔχει καὶ τόση σημασία... γιὰ τὰ κορίτσια. Ἐπομένως τἀγόρια δὲν πρέπει νὰ τὸ πάρουν ἀπάνω τους καὶ... νὰ ἡσυχάσουν. Ἂν θέλουν πρωτεῖα, πρέπει νὰ εἶναι περισσότερα καὶ νὰ πάρουν τὰ μεγαλύτερα βραβεῖα καὶ σ' ἄλλους, ἄλλου εἴδους Διαγωνισμούς. Θὰ τἀφήσουν ὅμως τὰ κορίτσια; Ἐδῶ εἶναι τὸ ζήτημα! Ἀ τ ἶ ς δ ἰ κ ο υ ὁ σ τ ι ο ν, ὅπως τἄλεγε κι' ὁ Σαίξπηρ.

Ναί, "Ἔρση Δρόσου, ὁ κ. Ξενόπουλος μοῦ εἶπε ὅτι σὲ εἶδε κεῖνο τἀπόγεμα στοὺς «Φοιτητάς». Σ' εὐχαριστεῖ πολὺ γιὰ τὰ συγχαρητήρια. Χάρηκα κι' ἐγὼ ὅταν εἶδα, ὅτι μιὰ μετάφρασή σου γερμανικοῦ ποιήματος ἐνεκρίθη γιὰ νὰ δημοσιευθῇ στὴ «Νέα Ἑστία». Μιὰ τέτοια ἐπιτυχία δὲν εἶναι βέβαια μικρὴ κι' ἐνοῶ πολὺ καλὰ τὴν περηφάνεια σου. Ὤ, εἶμαι βέβαιη πὼς δὲν θὰ μὲ ξεχάσῃς τώρα ποὺ θὰ πᾶς στὴν Κηφισσιά. Ἀπεναντίας, ἀπὸ κεῖ θὰ μὲ θυμᾶσαι συχνότερα.

Μὲ μικρὲς-μικρὲς φράσεις, κατὰ τὴ συνήθειά της, *ἡ Τζίνα* μοῦ λέει ἕνα σωρὸ πράγματα: Ἂν καὶ καλοκαίρι, δὲν ἔπαψε ἀκόμα τὰ μαθήματα. Στὸ τέλος τοῦ μηνὸς πιά. Κάνει ὅλα τὰ μαθήματα στὸ σπίτι. Δὲν πῆγε ποτὲ σχολειό. Εὐχαριστήθηκε πολὺ ποὺ θὰ μᾶς κάνῃ τὸ Σῆμα ἡ *Δορελάϊ*. Πιστεύει πὼς θὰ τὸ κάνῃ ὄμορφο καὶ κομψό. Θέλει νὰ τὸ φορῇ καὶ νὰ γνωρίζεται μὲ τἄλλα Διαπλασόπουλα... *Τί ὡραῖα ποὺ ἦταν αὐτὰ ποὺ δημοσίευσε ἡ* δ. Γεωργία Ταρσούλη γιὰ τοὺς Δελφοὺς! Θαυμάσια! Καὶ συνοδευμένα μὲ τόσο ὡραῖες φωτογραφίες! "Ἀπὸ πέρυσι ποὺ ἄρχισε ν' ἀνταλάσσῃ μὲ Διαπλασόπουλα, ἔχει 58 τετράδια κι' ἕνα σωρὸ κάρτες. Ἀρκετά, ἔ; Χωριστὰ ἡ ἀλληλογραφία μὲ τὴ *Σιμώνη* ποὺ τὴν ἀγαπᾷ πολύ. Πῶς θέλει νἄρθῃ στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ τὴ γρωρίσῃ καὶ προσωπικῶς! Χτὲς ἔκανε μιὰ μεγάλη βροχὴ καὶ κατέβασε ὁ ποταμός. Φαντάσου καταστροφὴ στὴ Γεωργία! Πιστεύει, ὁ κ Φαῖδων στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο νὰ ἔχῃ ἐπιστολή του. Πῶς ἔλειπαν σ' αὐτὰ τὰ δυὸ τελευταῖα!—Νὰ τὸ μοντέρνο, ποὺ λένε, στύλ. Τρέχει σὰν τὸ αὐτοκίνητο καὶ σὰν τὸ ἀεροπλάνο...

Ἡ *Ἀκριβοθώρητη* πάσχει κι' αὐτὴ ἀπὸ... τεμπελιά. "Ὅλο ἀναβάλλει ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Φαντασθῆτε ὅτι δέκα μέρες τὴν περίμενε τὸ τσὰκ ποὺ εἶχε βγάλει γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς της, ὡς ν' *ἀποφασίσῃ νὰ μοῦ τὸ στείλῃ μ' ἕνα* γράμμα. Καὶ μὰ ρωτᾷ ἂν ξέρω κανένα γιατρικό.—Ἐγὼ ὄχι· μόνο τὴ *θέλησή* ἂν ξέρετε σεῖς κανένα ἄλλο, τῆς τὸ λέτε. Ἐπειδὴ ὁ γιατρὸς πρέπει νὰ τὰ ξέρῃ ὅλα, μάθετε ὅτι ἡ *Ἀκριβοθώρητη* ἔχει ἕνα σωρὸ μαθήματα. Καὶ πρῶτα πρῶτα τὸ «βάσανο τῆς ζωῆς της ἀφότου γνώρισε τὸν κόσμο», τὸ πιάνο, ποὺ ὅταν δὲν μελετήσῃ τρεῖς ὧρες τὴν ἡμέρα τοὐλάχιστο, ἔχει φωνὲς ἀπὸ τὴ μαμμά. Ἔπειτα τἀγγλικά, ποὺ τὰ ἐξακολουθεῖ μόνη της ἀφότου τελείωσε τὸ ἀγγλικὸ σχολεῖο. Τί καιρὸς λοιπὸν μπορεῖ νὰ τῆς μένῃ, ὅταν ἔχῃ μάλιστα καὶ τόση κλίσῃ στὴν τεμπελιά;.. Μ' ὅλ' αὐτά, θέλει νὰ γράψῃ καὶ γιὰ τὴ Σελίδα καὶ μὲ ρωτᾷ ἂν δέχομαι. Ἐγὼ δέχομαι· ἐκείνη νὰ ἰδοῦμε πότε θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ γράψῃ... Ὡστόσο τὸ περιμένω, καὶ μὲ μεγάλες ἐλπίδες ὅτι θὰ εἶναι ὡραῖο, γιατὶ τὸ γράμμα της δείχνει πὼς ξέρει νὰ γράφῃ...

Ἀρκετὸ καιρὸς εἶναι ποὺ μὲ λαβαίνει ἡ *Αἰκατερίνη Στεφανίδου*, ἔκαμε μάλιστα μεγάλη χαρὰ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὴν ἐπισκέφθηκα, κι' ἔτρεξε μὲ φωνὲς ν' ἀναγγείλῃ τὴν ἐπίσκεψή μου στὴ μητέρα της, παλιά μου κι' αὐτὴ συνδρομήτρια. Δὲν μοῦ ἔγραφε ὅμως, γιατί ἡ καλή μου φίλη ἤθελε νἀρχίσῃ τὴν ἀλληλογραφία της μὲ ξεσπάθωμα. Ἐπιτέλους τὸ κατάφερε. Καὶ σήμερα μοῦ ἔγραφε μιὰ συμμαθήτριά της, καὶ μοῦ ὑπόσχεται νὰ μοῦ ἐγγράψῃ κι' ἄλλες, μὲ τὶς ὁποῖες θὰ κάμῃ καὶ Σύλλογο. Τὴν εὐχαριστῶ πάρα πολύ, καὶ περιμένω τὸ δεύτερο γράμμα της καλὸ σὰν τὸ πρῶτο. Δὲν θὰ *πάρῃ ὅμως καὶ* ψευδώνυμο;

Νὰ κι' ἡ *Ἰὰς* ποὺ μὲ μεγάλη της χαρά, γιὰ δεύτερη φορά, ξεσπαθώνει. Ἔλαβα τὰ χρήματα, ἐνέγραψα τὸ νέο μου φίλο καὶ τοῦ ἐνέκρινα τὸ ψευδώνυμο ποὺ ζήτησε. Τώρα κι' ἡ *Ἰὰς* ἂς δεχθῇ τὶς θερμές μου εὐχαριστίες.

Εἶναι ὀρφανός, *Δὸν Δουάν*, ἀλλὰ ἔχεις ἀρκετὴ περιουσία, ποὺ τὴ διαχειρίζονται τώρα οἱ κηδεμόνες σου ὥχτου νὰ ἐνηλικιωθῇς, νὰ γίνῃς ἀνεξάρτητος. Ἔτσι; Ἔχεις μεγάλη κλίσῃ στὰ γράμματα, ξέρεις τρεῖς γλῶσσες καὶ διαβάζεις βιβλία κάθε λογῆς τόσο, ποὺ «ἂν δὲν διαβάσῃς μιὰ μέρα, σοῦ φαίνεται πὼς θὰ πεθάνῃς». Μ' ὅλ' αὐτά, σκέπτεσαι νὰ γίνῃς ἢ... ἠθοποιὸς τοῦ Κινηματογράφου, ἢ... μυστικὸς ἀφτυνόμος ἐρασιτέχνης! Μὰ ὄχι. καιδί μου, ὄχι! Αὐτὰ δὲν συμβιβάζονται οὔτε μὲ τὴ θέσῃ σου, οὔτε μὲ τὴν κλίσῃ σου στὸ βιβλίο. Ἐκτὸς ἂν δὲν διαβάζῃς παρὰ μυθιστορήματα, ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἐξάπτουν τὴ φαντασία μὲ διαφόρους γελοίους ρωμαντισμούς. Καὶ πολὺ φοβᾶμαι ὅτι κάτι τέτοιο θὰ συμβαίνῃ μὲ σένα. Σὲ τέτοια περίπτωση, θὰ σὲ συμβούλευα πρῶτα - πρῶτα νὰ μὴ διαβάζῃς παρὰ βιβλία σοβαρά, φρόνιμα, ὠφέλιμα. Κι' ἔπειτα νἀφήσῃς αὐτὰ τὰ ὄνειρα γιὰ τοὺς τυχοδιώκτες. Ἐσὺ πρέπει νὰ σπουδάσῃς, νὰ γίνῃς ἕνας καλὸς ἐπιστήμονας. Αὐτὸ θὰ σὲ συμβούλευαν κι' οἱ γονεῖς σου, ἂν ἐζοῦσαν. Εἶσαι οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος, *καὶ πρέπει νὰ ἐ*πωφεληθῇς ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνεξαρτησία, γιὰ νὰ καλλιεργήσῃς τὶς πιὸ *εὐγενικές σου κλίσεις,—πράγμα ποὺ* δὲν ἀφίνει πολλοὺς ἄλλους νὰ τὸ κάνουν ἡ βιοπάλη.

Ἡρωικὴ Φέσσα, θὰ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του τὸ κομμάτι σου καὶ, κατὰ τὴν ἐπιθυμία σου, θὰ τὸ κρίνω μὲ τὴ μεγαλύτερη αὐστηρότητα. Παρατηρῶ ὅμως ὅτι τώρα γράφεις πολὺ ἀλλοιώτικα παρὰ ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια. Φαίνεται ὅτι ἔχεις μεγάλες ἀνησυχίες ἢ νὰ πῶ καλύτερα φούριες. Ποῦ τὸ ἤρεμο, τὸ προσεχτικό, τὸ στρωτὸ γράψιμο ἐκείνου τοῦ καιροῦ! (Γιὰ τὸ γράμμα σου μιλῶ τώρα, ὄχι γιὰ τὸ κομμάτι σου, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ τὰ ποῦμε.) Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημη ἡ ἰδέα σου νὰ διαβεχθῇς τὸν πατέρα σου, ἀφοῦ δὲν ἔχῃ ἀγόρι, καὶ νὰ γίνῃς τυπογράφος, — δηλαδὴ διευθύντρια τοῦ τυπογραφείου, — γιατί βάζεις θἄτανε ζημία νὰ πουλήσετε τὶς μηχανές σας. Ἐννοεῖται ὅτι, γιὰ νὰ διευθύνῃς καλά, *πρέπει νὰ μάθῃς* καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, νὰ ἐργασθῇς δηλαδὴ πρῶτα ὡς τυπογράφος. Κι' αὐτὸ δὲν πιστεύω νὰ ἐμποδίζῃ, ἂν ἔχῃς ὡραία φωνή, νὰ καλλιεργήσῃς καὶ τὴ φωνή σου καὶ νὰ γίνῃς τραγουδίστρα ἐρασιτέχνις. Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ ποὺ, ὅταν τὸ τυπογραφεῖο θἀνοιξῃ δικό σου, θὰ τυπώνῃς τὰ φυλλάδιά μου. Ὄχι ὅμως δωρεάν, ὅπως λές. Ἐγὼ θἄμουν πολὺ εὐχαριστημένη ἂν θὰ μοῦ τὰ τ

Γι' ἄλλες ἐκτενεῖς ἀπαντήσεις δὲν ἔχω τόπο. Στὰ γράμματα τῆς ***Μαγεμένης Θάλασσας***, τοῦ ***Βοναπάρτη***, τῆς ***Ὀμορφης Κουκλίτσας***, τῆς ***Ἐνδοξης Σημαίας***, τῆς ***Σαπουνόφουσκας*** καὶ τῆς ***Ἀνθισμένης Τριανταφυλλιᾶς*** θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἀς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Διαμάντι τῆς Μαμμᾶς, κ. (?..!).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Μπουλντὸκ τῆς Διαπλάσεως, ἁ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Ε. Β. Εὐθυμίου*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ πολύ· ἔστειλα·) ***Κούκλαν τοῦ Χαλανδρίου*** (ἔλαβα, σᾶς εὐχαριστῶ καὶ τὶς δύο· περμένω γράμμα σου μετὰ τὶς ἐξετάσεις·) ***Ρογῆρον*** (γιὰ τὸ κομμάτι δὲν θυμοῦμαι· ἴσως δὲν θὰ ἤλθε ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω· ἀλλὰ γιατὶ μὲ ρωτᾶς πράγματα ποὺ τὰ λέγει ὅλα ὁ Ὁδηγός; ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τί κοστίζει ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεως καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια·) ***Παραμυθένιον*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ναί, ὁ Μ. εἶναι ἀκόμη·) ***Χαριτωμένον Διαβολάκον*** (πολὺ καλὰ ἐσκέφθηκες· σοῦ ἔστειλα καὶ ὁ τετράδια·) ***Τσὶν-Τσὸν*** (σὲ συγχαίρω λοιπὸν καὶ περιμένω τὸ πρῶτο σου γράμμα ἀπὸ τὴν ἐξοχή·) ***Μίμην Ἀποστολάκην*** (χαίρω πολὺ ποὺ σοῦ ἀρέσουν τόσο τὰ φυλλάδιά μου· γράφε μου·) ***Μπουλντὸκ τῆς Διαπλάσεως*** (χαίρω κι' εὐχαριστῶ· ἔστειλα· ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφῃς τώρα συχνά·) ***Μαριγούλαν*** (δὲν πειράζει· ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Ἀνδρέαν Τζάνῆς*** (ἔστειλα·) ***Μιράνταν, Αἴολον*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *24 Ἰουνίου*, στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 2500 οῦ Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου.

426. Λεξίγριφος

Σύνδεσμο συμπλεκτικὸ
Καὶ πολὺ μυριστικὸ
Λουλουδάκι.
Βράζουμε τὰ δυὸ αὐτὰ
Καὶ τὰ πίνουμε ἀχνιστὰ
Στὸ κουπάκι.

Μικρομέγαλη

427. Συλλαβόγριφος

Τὸ πρῶτο μου ὑποθετικό,
Τὸ δεύτερο ἀριθμητικό,
Καὶ μιὰ μεγάλη ὁροσειρά
Κάνουν αὐτὰ τὰ δυὸ μικρά.

Πειρακτηριο

428. Τονόγριφος

Φάρμακο ποὺ οἱ γιατροὶ
Μᾶς τὸ δίνουνε μ' ἐνέσεις·
Ἂν ὁ τόνος του ἀνεβῇ,
Νὰ τ' ἀνέβῃς θὰ μπορέσῃς;

Μοκοκὸ

429. Αἴνιγμα

Τ' ἀρσενικό μου ἕνα φυτὸ
Ἀπ' τὰ κοινά, τὰ λαϊκά.
Τὸ θηλυκ' ὄνομα κοινὸ
Καὶ γυναικεῖο φυσικά.

Μῦρον τῆς Ἄνδρου

430-434. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κατωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: ***καλός, χορός, πηλός, σῆμα, χυλός.***

Φαύστα

435. Χειρόμυλος

```
            *
            *
        + * *** *
        +
    * * + * *
      * + *
        +
  * * * + * * *
  * * * + * * *
  * * * + * * *
  * * * + * * *
  * * * + * * *
* * * * + * * * *
```

Καθέτως, οἱ σταυροί, κωμικὸς ποιητής· οἱ ἀστερίσκοι πρόθεσις. Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: πόλις τῆς Πελοποννήσου, λυρικὸς ποιητής, ἐπίρρημα τόπου, μυθολογικὸν τέρας, θεὸς τοῦ ὕπνου, θεὸς αἰγύπτιος, εὐαγγελιστής, θεά, υἱὸς βασιλέως τῶν Ἑβραίων.

Ἀθανάσιος Διάκος

436-437. Μεταμορφώσεις

1.—Ὁ ***χοῦς*** διὰ 5 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ***γῆ***.

2.—Ὁ ***βίος*** διὰ 7 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ***ζωή***.

Τώνης Ἑρμουπολίτης

438. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν γεωμετρικὸν σχῆμα, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα περίεργον ζῶον:

1, Ἰχθὺς ποὺ τρώγεται συνήθως παστός· 2, Πτηνὸν πολύτιμον καὶ διὰ τὰ πτερά του καὶ διὰ τὸ κρέας του· 3, Ἤπειρος· 4, Εὐρωπαϊκὸν κράτος· 5, Ἡ πρωτεύουσά του· 6, Θηρίον.

Μικρὸς Φίλος

439. Φωνηεντόλιπον

τ - δς - ξμρτγ - κ - νδρς - σφ

Ἐγγλεζίτσα

440. Γρῖφος

```
 χαρ                    ι
χαρ   χαρ              ι   ι
   υφ     ἢ ζητεῖν  Φ    ιαν
χαρ   χαρ              ι   ι
 χαρ                    ι
```

Νανά, *στροφή*, τὸ

Τσεγκνίδα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

441-443. Ciné-Rébus

1.—Βράχος, αὐτή.
2.—Ἄ, δικό μου!
3.—Ἀκτή, εὐτυχής.

Τρεῖς γαλλικαὶ πόλεις, γαλλιστί.

Κυρὰ-Φροσύνη

444. Mixte

ia - ie - i - rr - l - drnr

Ταρζὰν

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 15

206. Σικελία (σύ, καί, Λεία). —207. Γάλα (γά, λά).—208. Ἀφρική-φρίκη.—209.

Α Ν Α
Α Ρ Τ Α
Α Θ Η Ν Α
Α Μ Α Λ Ι Α
Α Ρ Μ Ε Ν Ι Α
Α Ι Θ Ι Ο Π Ι Α
Α Κ Α Ρ Ν Α Ν Ι Α
Α Ν Ε Ξ Ι Κ Α Κ Ι Α

211. ΑΔΡΙΑΝΟΣ (Δανία, ρανίς, Ἰανός, Νῖνος, ὄρνις, σανός.) —212-216. Διὰ τοῦ Δ: ***δδός, δόλος, δόσις, δαυλός, Ἀρδητός.***)— 217. ΕΕ - ΗΕΑ καὶ ΨΓ - ΜΑΝ = ΨΕΓΕ ΜΗΔΕΝΑ (Ἔψιλον, Ἐγώ, Ἡμίονος, Ἔλεσσα, Ἀντώνιος). — 218. Μῆλον μὴ ὅλον, ἄπιον ἅπαν. — 219. Arrien - Adrien.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως **10** τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖο δρ. **6**, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν **10** λέξεων **60** λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ **70** καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. **1**. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. **3**. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| Α' — 601 |

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους - ες. Γράψατε: Γεώργιον Βουδούρην. Κυπαρισσίαν. **Χαριτωμένος Διαβολάκος**

| Α' — 602 |

Τὴν ἀγαπημένη μας Τζοκόντα συγχαίρουμε ὁλόθερμα γιὰ τὸ Σαββάτειο βραβεῖο. **Μεγάλη Ἑλλάς, Κλαίρη**

| Α' — 603 |

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω. Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους-ες, 10 - 15 ἐτῶν. Αἴσις: κ. Ε. Χατηριάδου, Καλλέργη 20. Ἀθήνας (Διὰ Μ. Δ.) **Μπουλντὸκ τῆς Διαπλάσεως**

| Α' — 604 |

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΡΙΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: 1ος) Βραβεῖο: Ἄρχω, 2ος) Ὑβόνη, Σιμώνη (ἐξ ἴσου) Εὐχαριστῶ τοὺς ἔξη ἀπαντήσαντας. **ΛΥΣΟΚΑΡΤΟ**

| Α' — 605 |

Γειά σας παιδιά· ρίχνομενε τὸ πρῶτο κανόνι μας ἀποκαλύπτοντας τρία μπεμπέκια. Νέρμα = Φλώρα Πλάκα, **Μύρτα — Ζωὴ Παναγιούλα, Νατάλια**= Μπεμπέκα Βλάχου. Comment?

ΚΙΤΣΙΔΗΣ, ΣΟΦΟΣ, ΤΕΙΡΙΜΩΚΟΣ

| Α' — 606 |

ΔΙΑΠΛΑΣΟΚΟΣΜΕ!

Τώρα ποὺ καλοκαίριεψε
καὶ πένε ὅλα πρίμα
καὶ τὸν καιρό τους τὸν περνοῦν
χωρὶς καμμιὰ φροντίδα.
Τώρα ποὺ οὔτε ὁ Θεὸς
δὲν ζέρει τί νὰ κάνῃ
κι' ἡ εὐτυχία κι' ἡ χαρὰ
πουλιέται μὲ τὸ δράμι.

Γινόμαστε σωτῆρες σας!
σᾶς κέβουμε τὴν πλήξη
κι' ὅλους σας θὰ σᾶς κάνουμε
ἀπ' τὸ . . . ΒΑΤΡΑΧΟΝΗΣΙ.

Σὲ μᾶς θὰ βρῆτε τὴ χαρὰ
καὶ γλέντι παιγνιδιάρικο
κι' αὐτά, μωρὲ παιδάκια μου,
μένο μὲ ἕνα ΤΑΛΛΗΡΟ.

ΠΡΟΣΟΧΗ! ΣΕ ΚΑΘΕ 15 ΝΕΟΥΣ Βατράχους ὁ ἕνας διὰ κλήρου ΘΑ ΠΕΡΝΗΣ ΕΝΑ ΤΟΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΤΟΥ. Ἔμπρος λοιπὸν γράφτε μας ΑΜΕΣΩΣ. Ζητῆστε τὸ καταστατικό μας ΑΜΕΣΩΣ.

Νέοι ἀντιπρόσωποι: ΠΕΙΡΑΙΩΣ: Βάτραχος Νο 29, ΒΟΛΟΥ: Βάτραχος Νο 25, ΚΑΛΑΜΩΝ: Βάτραχος Νο 22, ΙΧΔΙΩΝ: Βάτραχος Νο 16, ΑΙΓΥΠΤΟΥ: Βάτραχος Νο 14, ΑΓΓΛΙΑΣ: Βάτραχος Νο 15.

Παιδιά, ποιός ἀπὸ ἐσᾶς θέλει, χωρὶς τίποτα νὰ πληρώσῃ, νὰ ἔχῃ ΚΟΔΑΚ, ΦΩΛΟΓΙΑ, ΖΩΓΡΑΦΙΚΕΣ, ΜΠΙΜΠΛΟ, ΣΤΥΛΟ, κτλ. κτλ. ποὺ θὰ τοῦ θυμίζουν πιὸ ὕστερα μιὰ σελίδα τῆς ζωῆς τῆς Διάπλασης; "Ὅλ' αὐτὰ θὰ σᾶς τὰ χαρίσουν ΕΝΤΕΛΩΣ ΔΩΡΕΑΝ ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ. ΖΗΤΗΣΤΕ ΜΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.

Καϊμένε ΣΥΡΚΟΥΦ, ἐμᾶς βάλθηκες νὰ πρωτοκουρ(σ)ο ἔφης; σὲ καλὲ σου μικρούλι Μυστηριώδες Πριγκηπάτονο, ὡς εὖ παρέστητε. Στραβοκάνα, Καμπούρα, ὁ Α' – 452 διαγωνισμές σας ΠΟΤΕ δὲν τελειώνει; «Πανζουρλισμός»: Καπνὸς ἦν καὶ διελύθη πυρφόλυξ ἦν καὶ διερράγη. «ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ». καὶ στὰ δικά σας. ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ (Δ. Σ.) 34 Ἑλλανικοῦ, Ἀθήνα.

| Α' — 607 |

Διαπλασόπουλα, Γραμματοσυλλέκτες, ἀνταλλάσσω γραμματόσημα. Στεῖλτε, παρακαλῶ ἕνα δεῖγμα στὴν Δίψιν: **Ματθαῖον Στελιανίδην, Ἄνδρον.**

Μ Στελιανίδης

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἂν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες καὶ 8 μυθιστορήματα, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι